

Pismo Związku Polaków w Rumunii

Polonus

11 (265)
12 (266) 2018

Revista Uniunii Polonezilor din România

Drodzy Rodacy,
Przyjmijcie na ten wyjątkowy świąteczny czas
serdeczne życzenia wszelkiej pomyślności.
Oby w święta Bożego Narodzenia nie zabrakło
w Waszych domach radości, spokoju i zdrowia
Życzę, abyście spędzili je z najbliższymi
w ciepłej rodzinnej atmosferze
w pokoju i dostatku.
Wesołych świąt
i szczęśliwego Nowego Roku!

Posel z ramienia polskiej mniejszości
w Parlamencie Rumunii
Victoria Longher

Dragi Compatrioți,
În acest moment deosebit,
Vă transmit cele mai sincere urări de bine.
Fie ca în sărbătoarea Nașterii Domnului să nu lipsească
din casele Voastre bucuria, liniștea și sănătatea.
Vă urez să fiți alături de cei apropiați
într-o atmosferă caldă în familie,
să aveți parte de pace și prosperitate.

Sărbători fericite
și un An Nou cu bine!

Deputatul din partea minorității polone
în Parlamentul României
Victoria Longher

PRZYSZEDŁ DO WSZYSTKICH

Jedną z piękniejszych tradycji, którą zachowujemy podczas wigilijnej wieszery jest nakrycie do stołu dla kogoś, kto może przyjsć do nas w gości. Różnie też interpretujemy ów pusty talerz przy stole, przy nim opłatek i sianko. Jedni mówią, że czynimy to ze względu na bezdomnych i ubogich, którzy w Wigilię nie powinni być samotni. Inni uważają, że to jest czysto symboliczny gest, mający nas uwrażliwić na potrzeby względem samotnych, smutnych. Najczęściej jednak rozumiemy to tak, że zasiadając do Wigilii oczekujemy na przyjscie Nowonarodzonego – to dla Niego jest owo miejsce przy stole. Niezależnie od sposobu interpretacji tej tradycji trzeba przyznać, że ma ona w sobie ogromną głębię. Jako chrześcijanie wierzymy bowiem, że tajemnicę Wcielenia poznajemy poprzez zgłębianie istoty miłości, jaką Bóg kieruje do człowieka poprzez swoje Słowo, które stało się Ciałem.

W naszych rozważaniach sięgamy do nowotestamentalnej literatury, przede wszystkim z Ewangelii. Dowiadujemy się, że Jezus, Syn Boga, narodził się w Betlejem. Jego Matką była Maryja, a opiekunem na ziemi mąż Maryi, Józef. Można powiedzieć, że oboje oni byli pierwszymi, do których przyszedł Bóg w osobie Swego Syna. Maryja i Józef reprezentują tę część narodu izraelskiego, która całkowicie zaufała Bogu, powierzyła Jemu wszystko to, co tylko człowiek może ofiarować. W Maryi i Józefie dostrzegamy naszych rodziców – mamę i tatę. Ilekroć wpatrujemy się w żłóbek i dostrzegamy figurki tych osób, to myśl nasza biegnie ku naszemu domowi, wszak mama i tata przyjmują każde swoje dziecko, o które dbają, pielęgnują je, wychowują, kształcą, a nade wszystko – kochają.

Chrystus przyszedł także do pasterzy, którzy reprezentują ludzi zwyczajnych, pełnych prostoty, pracujących, martwiących się o swój dom, o swoje pola, zagrody. I o dziwo, ci prości pasterze przyjmują od aniołów prawdę o Słowie Boga, które stało się Ciałem. Idą do Betlejem i bez pytań oddają pokłon. Tak samo jest i dzisiaj, bowiem wiara chrześcijańska najczęściej jest przenoszona „na plecach”, czyli w trudzie życia ludzi prostych, ubogich, skromnych.

Jezus przychodzi także do Mędrców przybyłych z dalekich krain, ze Wschodu. Reprezentują oni ludzi wykształconych, zapewne zamożnych. Nie wiemy o nich zbyt wiele, ale ta skromna wzmianka w Ewangelii wystarczy, aby rozumieć sens uroczystości Objawienia Pańskiego, często nazywanej świętem Trzech Króli. Mędrcy kierują się wskazaniem gwiazdy – dziś powiedzielibyśmy, że zaufali swej wiedzy. Ale nie tylko jej, gdyż po drodze spotykają różnych ludzi, których wypytyują o Nowonarodzonego Króla, a więc opierają się na doświadczeniu. Co więcej, podejmują decyzje w oparciu o swoją intuicję, bowiem w drodze powrotnej omijają podstępny władcę. Ufają także swemu sercu, bo gdy w Betlejem spotykają się z Maryją, Józefem i Dzieciąciem, to uczucie radości i szczęścia przepelnia ich wnętrza. Mądrość Ojców Kościoła zaowocowała hymnem brewiarzowym:

A VENIT LA TOȚI

Una dintre cele mai frumoase tradiții pe care o păstrăm în Ajunul Crăciunului este aranjarea mesei pentru un eventual musafir care vine la noi. Interpretăm în diferite moduri farfuria goală de pe masă alături de „opłatek” (azimă) și de fân. Unii spun că facem aceasta din considerație pentru cei fără adăpost și cei sărmani. Alții cred că este un gest pur simbolic care are scopul să ne sensibilizeze la nevoile celor singuri și triști. Cel mai adesea interpretăm că, așezându-ne la masa din Ajunul Crăciunului, așteptăm venirea Nou-născutului – pentru El este acest loc la masă. Indiferent de modul de interpretare a acestei tradiții, trebuie recunoscut faptul că aceasta are o semnificație foarte profundă. Ca și creștini, credem că învățăm misterul Întrupării prin aprofundarea esenței iubirii pe care Dumnezeu o îndreaptă către oameni prin Cuvântul său care a devenit Trup.

În reflecțiile noastre ajungem la literatura Noului Testament, mai ales din Evanghelii. Aflăm că Isus, Fiul lui Dumnezeu, s-a născut la Betleem. Mama Sa a fost Maria, iar protectorul său pe pământ a fost soțul Mariei, Iosif. Putem spune că ambii au fost primele persoane la care a venit Dumnezeu în persoana Fiului Său. Maria și Iosif reprezintă o părticică a poporului izraelian, care a avut încredere deplină în Dumnezeu, I-a încredințat tot ce poate omul oferi. În Maria și Iosif îi observăm pe părinții noștri – mama și tata. De câte ori privim în iesle și zărim figurinele acestor persoane, mintea noastră fuge acasă. Doar mama și tata își primesc fiecare copil de care au grijă, îl îngrijesc, cresc, educă și înainte de toate – îl iubesc.

Cristos a venit și la păstori care îi reprezintă pe oamenii obișnuiți, plini de simplitate, muncitori, care își fac griji pentru casa lor, pentru pământul lor și gospodăriile lor. Și în mod ciudat, acești simpli păstori primesc de la îngeri adevărul despre Cuvântul lui Dumnezeu care s-a făcut Trup. Merg la Betleem și fără întrebări se închină. Același lucru este și astăzi, deoarece credința creștină cel mai adesea este dusă „în spate”, adică în greutățile oamenilor simpli, săraci și modești.

De asemenea, Isus vine și la Magii veniți din depărtare, din Răsărit. Ei reprezintă oamenii educați, probabil bogați. Nu știm multe despre ei, dar această umilă mențiune din Evanghelie ajunge pentru a înțelege sensul sărbătorii Epifaniei Domnului, adesea numită sărbătoarea celor Trei Magi. Magii se ghidează după stea – astăzi am spune că au avut încredere în cunoștințele lor. Însă nu doar aceasta, deoarece pe drum întâlnesc diferiți oameni pe care îi întreabă despre Nou-născutul Rege, deci se bazează pe experiență. Mai mult decât atât, iau decizii bazându-se pe propria intuiție, deoarece pe drumul de întoarcere evită conducătorul viclean. Au încredere în inima lor pentru că atunci când în Betleem întâlnesc pe Maria, Iosif și Pruncul, sentimentul fericirii și al bucuriei le inundă sufletul. Înțelepciunea Părinților Bisericii a dus la imnul breviar:

*Kimże jest, mowią magowie,
Ten Władca gwiezdnych obrotów?
Drży przed Nim cały firmament,
Imrok, i światło Mu służą.*

*Jawi się Byt, który nie ma
Początku swego ni kresu,
Starszy od mgławic pierwotnych,
Największy, wzniosły, bez granic.
(fragment hymnu na uroczystość
Objawienia Pańskiego)*

Bóg w Swym Synu przyszedł także do ówczesnego władcy Judei, do Heroda. Niestety, ów Go nie przyjął. Stało się coś jeszcze gorszego. Herod tak bardzo się wystraszył, że Nowonarodzony Król zabierze mu królestwo. Podstępnie namawia Mędrców, aby powiedzieli mu o miejscu pobytu nowego Króla. Gdy to się nie udało, nadal boi się o siebie, o swoje bogactwo. Każe pozabawić życia w okolicy Betlejem wszystkich chłopców do lat dwóch.

*Czemy, okrutny Herodzie,
Lękiem cię Chrystus napelnia?
On ziemskiej władzy nie pragnie,
dając królestwo wieczyste.
(fragment hymnu na uroczystość
Objawienia Pańskiego)*

Bóg w Swym Synu przychodzi także do ciebie, do mnie, do naszych rodzin, wspólnot. Tylko od nas zależy, jak Go przyjmujemy. On nie patrzy ani na nasze pochodzenie, ani na wykształcenie, ani na majątność, ani na tytuły, godności, stopnie, osiągnięte zaszczyty. Chrystus patrzy na nasze serce, na naszą wiarę, na naszą miłość.

To naturalne, że często życzymy sobie spokojnych świąt, zdrowia, szczęścia, pomyślności. Nie zapomnijmy w życzeniach ująć tego, co jest najważniejsze – miłości pochodzącej od Boga, który jest Miłością.
ks. Andrzej Ziółkowski CM – Kraków

Ziua Independenței Poloniei celebrată de comunitatea poloneză din România

Vineri, 16 noiembrie a.c., comunitatea poloneză din Bucovina a celebrat Ziua Independenței Poloniei – 11 noiembrie care este sărbătoarea națională a Poloniei, iar în acest an aceasta este o sărbătoare deosebită, deoarece Polonia sărbătorește 100 de ani de la recăștigarea independenței.

Pentru a marca această zi, Uniunea Polonezilor din România a organizat manifestări ce au început cu Sfânta Liturghie la biserica romano-catolică „Sfântul Ioan Nepomuk” din Suceava, la ora 18:00, oficiată pentru Patria Mamă de către vicedecanul de Bucovina, pr. dr. Stanislav Cucharec, paroh în Solonețu Nou, împreună cu preoții decanatului de Bucovina. A urmat o recepție cu program artistic în cinstea sărbătorii cu versuri și

*Și intrând atunci la crudul rege din Ierusalim
Au grăit așa: O rege, negreșit am vrea să știm
Unde-i regele puternic nou-născut în Israel?
Căci conduși de-o stea anume, noi pornim-am către el.*

*Noi pe el îl recunoaștem ca stăpân în univers;
Când la stele poruncește, stelele pornesc în mers.
Vreun rege mai puternic decât el în lume nu-i,
Vrem cu fruntea în țărână să cădem în fața lui.
(fragment al imnului în sărbătoarea
Epifaniei Domnului)*

Dumnezeu, prin Fiul Său a venit și la conducătorul de atunci al Iudeii, la Irod. Din păcate, acela nu l-a primit. S-a întâmplat ceva și mai rău. Irod s-a speriat atât de tare că Nou-născutul Rege îi va lua regatul încât, în mod viclean, îi îndeamnă pe Magi să îi spună locul unde se află noul Rege. Când nu i-a reușit planul, în continuare îi este frică pentru el și bogăția lui. Poruncește să fie uciși toți băieții de până la doi ani din împrejurimile Betleemului.

*Irod împărate, mai crud ca ofiară,
De ce pui la cale ca pruncul să piară?
Nu-ți clatină tronul, nu vrea giuvaeruri
Acela ce veșnic domnește în ceruri.
(fragment al imnului în sărbătoarea
Epifaniei Domnului)*

Dumnezeu, prin Fiul Său vine și la tine, la mine, la familiile noastre, în comunități. Doar de noi depinde cum Îl vom primi. El nu se uită nici la origine, nici la educație, nici la bogăție, nici la titluri, funcții, grade, onoruri obținute. Cristos privește la inima noastră, la credința noastră, la iubirea noastră.

Este normal ca adesea să ne urăm sărbători liniștite, sănătate, noroc, bunăstare. Să nu uităm să includem în urări ceea ce este cel mai important – iubirea venită de la Dumnezeu, care este Iubire.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

Dzień Niepodległości Polski świętowany przez Polonię rumuńską

W piątek 16 listopada br. Polonia bukowińska świętowała Narodowe Święto Niepodległości Polski, które w roku 2018 ma wyjątkowy wymiar, ponieważ Polacy obchodzą stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości.

Związek Polaków w Rumunii zorganizował z tej okazji obchody, które rozpoczęła o godz. 18:00 Msza św. w kościele pw. Jana Nepomucena w Suczawie, odprawiona w intencji Ojczyzny przez wicedziekana Bukowiny ks. dr. Stanisława Kucharka – proboszcza w Nowym Sołońcu wraz z innymi księżmi z dekanatu bukowińskiego. Po nabożeństwie obecnych zaproszono na przyjęcie, podczas którego z programem polskich wierszy i piosenek patriotycznych z okazji

cântece patriotice poloneze oferit de elevii Colegiului „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului, sub îndrumarea profesoarei lor de limba polonă, Hanna Gałęcka și de elevii Școlii Gimnaziale „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou, sub îndrumarea prof. Maria Ostrowschi-Chahula. Recepția a început cu intonarea imnului de stat al Poloniei și României de către toți cei prezenți. Pr. Robert Budău, vicarul parohiei romano-catolice „Sfântul Ioan Nepomuk” din Suceava a rostit o rugăciune în intenția Patriei Mamă.

święta niepodległości wystąpiły uczennice Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului przygotowane przez nauczycielkę języka polskiego Hannę Gałęcką oraz uczennice Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołońcu pod kierunkiem ich nauczycielki Marii Ostrowschi-Chahula. Przyjęcie rozpoczęło odśpiewanie polskiego i rumuńskiego hymnu przez wszystkich obecnych. A ks. Robert Budău, wikariusz w parafii pw. Jana Napomucena w Suczawie, odmówił modlitwę w intencji Ojczyzny.

La eveniment au participat preoții decanatului de Bucovina, președinți și membri ai comunităților poloneze din: Cacica, Gura Humorului, Moara, Păltinoasa, Pleșa, Poiana Micului, Siret, Solonețu Nou, Suceava și Vicșani, secretarul general al județului Suceava, Petru Tănasă, primarul comunei Moara, Eduard Dziminschi și primarul comunei Mănăstirea Humorului, Constantin Moldovan, precum și deputatul Uniunii Polonezilor din România, Victoria Longher și președintele Uniunii Polonezilor din România, Ghervazen Longher.

Celor prezenți li s-a adresat deputatul Victoria Longher, subliniind importanța acestei sărbători: „Ne-am reunit aici pentru a celebra împreună un moment istoric, un moment încărcat de semnificații și patriotism. Aici și acum, noi, comunitatea poloneză din Bucovina, sărbătorim împreună Ziua Națională a Poloniei – mai exact un secol de la proclamarea Independenței Poloniei. Ca și pentru România, pentru Polonia, sărbătorirea centenarului este un eveniment de magnitudine. Dacă România comemorează Marea Unire din 1918, pentru Polonia, 1918 a însemnat recucerirea independenței după 123 de ani de împărțiri și ocupație străină. Astăzi aducem mulțumiri strămoșilor noștri care au

W obchodach udział wzięli księża z dekanatu bukowińskiego, prezesi i członkowie polskich organizacji z całej Bukowiny z: Kaczyki, Gura Humorului, Moary, Păltinoasy, Pleszy, Pojany Mikuli, Seretu, Nowego Sołońca, Suczawy i Wikszan, a także sekretarz generalny Urzędu Wojewódzkiego w Suczawie Petru Tănasă, wójt gminy Moara Eduard Dziminschi i wójt gminy Mănăstirea Humorului Constantin Moldovan oraz poseł z ramienia mniejszości polskiej Victoria Longher i prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher.

Znaczenie święta niepodległości podkreśliła poseł Victoria Longher, zwracając się do zebranych: „Jesteśmy tutaj, aby świętować wspólnie wydarzenie historyczne o wielkim znaczeniu i przepełnione patriotyzmem. Tu i teraz my, Polonia bukowińska, świętujemy razem Narodowe Święto Niepodległości – a szczególnie stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Podobnie jak dla Rumunii stulecie to jest wydarzeniem najwyższej wagi. Rumunia upamiętnia Wielkie Zjednoczenie z roku 1918, który dla Polski oznacza odzyskanie niepodległości po 123 latach zaborów i obcej dominacji. Dziękujemy dziś naszym przodkom, którzy

contribuit la redobândirea independenței Poloniei. Ei sunt memoria vie a istoriei noastre și trebuie să-i cinstim întâi de toate printr-o viață curată, frumoasă, demnă de jertfa lor, și, în plus, prin rugăciune. Să-i onorăm pe cei care au luptat pentru Polonia și să ne bucurăm că este liberă, suverană și independentă!”

Secretarul general al județului Suceava, Petru Tănăsă, a vorbit despre buna colaborare dintre Consiliul Județean Suceava și comunitatea polonă și a declarat că apreciază „tenacitatea și seriozitatea” cu care se derulează acest parteneriat.

Președintele Uniunii Polonezilor din România, Ghervazen Longher i-a salutată pe cei prezenți, le-a mulțumit pentru prezența la sărbătorirea acestui eveniment atât de important pentru Polonia, cât și pentru polonezii de pretutindeni, a transmis salutul Ambasadorului Poloniei la București Marcin Wilczek. A subliniat de asemenea că edificiile construite de comunitatea poloneză în județul Suceava cum ar fi: Biserica „Sfântul Ioan Nepomuk”, Bazilica de la Cacica sau Casa Polonă din Suceava au peste 100 de ani, că sunt aici înainte ca Polonia să existe pe harta fizică a lumii. „Dacă un popor vrea să supraviețuiască, nu trebuie să uite de cultură, de tradiție și de religie” – a menționat președintele Ghervazen Longher.

Ziua Independenței Poloniei este sărbătoare națională în Polonia și este celebrată în fiecare an pe 11 noiembrie de polonezii de pretutindeni. În acest an este o sărbătoare și mai specială, deoarece se împlinesc o sută de ani de la redobândirea mult doritei independențe după 123 de ani în care a fost împărțită de Prusia, Rusia și Austria. Data de 11 noiembrie reprezintă momentul în care Polonia a reapărut pe hărțile lumii ca stat independent.

przyczynili się do odzyskania przez Ojczyznę wolności. Są oni żywą pamięcią naszej historii i powinniśmy oddawać im cześć naszym czystym życiem, pięknym, wartym ich poświęcenia, a także modlitwą. Szanujmy tych, którzy walczyli za Polskę i cieszymy się jej wolnością, suwerennością i niepodległością!”

Sekretarz generalny Urzędu Wojewódzkiego w Suczawie Petru Tănăsă mówił między innymi o dobrych relacjach Urzędu Wojewódzkiego w Suczawie i mniejszości polskiej, podkreślając „trwałość i powagę” tej współpracy.

Prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher przywitał zebranych, podziękował im za przyjęcie zaproszenia do świętowania tak ważnej rocznicy dla Polski i Polaków z całego świata i przekazał pozdrowienia od JE Ambasadora RP w Bukareszcie Marcina Wilczka. Przypomniał także, że wzniesione przez Polaków kościoły pw. Jana Nepomucena w Suczawie, bazylika w Kaczyce czy Dom Polski w Suczawie powstały ponad sto lat temu, zanim Polska wróciła na mapę Europy. „Jeśli naród chce przetrwać, nie może zapomnieć o swojej kulturze, tradycjach i religii” – powiedział prezes Gerwazy Longher.

Narodowe Święto Niepodległości obchodzone jest dorocznie 11 listopada przez Polaków na całym świecie. W tym roku jest świętowane w sposób wyjątkowy z racji stulecia odzyskania przez Polskę upragnionej niepodległości po 123 latach zaborów dokonanych przez Prusy, Rosję i Austrię. 11 listopada jest symboliczną datą powrotu państwa polskiego na mapę Europy.

Uniunea Polonezilor din România, pe parcursul întregului an, a marcat acest eveniment, printre altele în cadrul: Zilelor Culturii Polone din luna septembrie, concursului național de ortografie din luna octombrie și în cadrul concursului național de recitare de pe 10 noiembrie. De asemenea, în mai multe școli din județ elevi de etnie polonă împreună cu profesorii lor au participat la o acțiune intitulată „Recordul pentru Independentă” inițiată de Ministerul Educației Naționale din Polonia, care consta în intonarea imnului polonez în același timp în școlile din Polonia și din străinătate. Totodată, duminică, 11 noiembrie a.c., în bisericile romano-catolice din comunitățile poloneze din Bucovina s-au oficiat Sfinte Liturghii în intenția Poloniei și a polonezilor din întreaga lume.

Związek Polaków w Rumunii w ciągu całego roku odwoływał się do tego ważnego historycznego wydarzenia, między innymi podczas sympozjum w ramach wrześniowych Dni Polskich, Konkursu Ortograficznego w październiku czy Konkursu Recytatorskiego „Kresy” 10 listopada. Uczniowie wielu szkół z nauczaniem języka polskiego w województwie Sułkowski wzięli udział w akcji Ministerstwa Edukacji Narodowej „Rekord dla Niepodległej”, w ramach której w tym samym czasie odśpiewano „Mazurka Dąbrowskiego” w szkołach w Polsce i za granicą. W niedzielę 11 listopada zaś w kościołach katolickich na Bukowinie, w miejscowościach zamieszkałych przez Polaków, odprawiono Msze św. w intencji Ojczyzny i Polaków z całego świata.

Fot. Ołto Bałowski

Manifestări dedicate aniversării a o sută de ani de la recâștigarea independenței de către Polonia a organizat Ambasada R.P. la București. Pe 9 noiembrie au depus flori în fața plăcii comemorative a Mareșalului Józef Piłsudski din Parcul Ioanid din București, ambasadorul R.P. Marcin Wilczek, consulul R.P. Andrzej Kalinowski, atașatul militar col. Jerzy Janowski și i-au însoțit, printre alții, reprezentanți ai minorității polone din București împreună cu vicepreședintele Uniunii Polonezilor din România, Bogdan Polipciuc.

În schimb, pe 15 noiembrie a avut loc concertul organizat de Ambasada R.P. și Institutul Polonez din București. În sala Filarmonicii Naționale „George Enescu”, la Ateneul Român a evoluat Orchestra Filarmonicii Naționale „George Enescu” cu participarea so-

Centralne uroczystości obchodów stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości zorganizowała Ambasada RP w Bukareszcie. 9 listopada kwiaty pod tablicą upamiętniającą Marszałka Józefa Piłsudskiego przy placu Parcul Ioanid w Bukareszcie złożyli Ambasador RP Marcin Wilczek, Konsul RP Andrzej Kalinowski, Attaché Obrony płk Jerzy Janowski, a towarzyszyli im między innymi przedstawiciele polskiej społeczności z Bukaresztu z wiceprezesem Związku Polaków w Rumunii Bogdanem Polipciukiem.

15 listopada natomiast odbył się koncert zorganizowany przez Ambasadę RP i Instytut Polski w Bukareszcie. W sali Filharmonii Narodowej im. George Enescu w Rumuńskim Ateneum wystąpiła Orkiestra Filharmonii Narodowej im. George Enescu z udziałem

<https://bukareszt.msz.gov.pl>

liștilor polonezi: pianistul Łukasz Krupiński și tenorul Tomasz Zagórski cu creațiile lui Mikołaj Górecki, Frederic Chopin și Karol Szymanowski. Evenimentul s-a desfășurat sub patronajul național al președintelui Poloniei, Andrzej Duda și sub patronajul onorific al președintelui României, Klaus Iohannis. În afara reprezentanților autorităților române, a parlamentarilor, a corpului diplomatic, la eveniment au participat deputatul din partea minorității polone în Parlamentul României, Victoria Longher, președintele Uniunii Polonezilor din România, Ghervazen Longher și reprezentanți ai diasporei poloneze din România.

Iuliana Agneșca Dascălu

Foto: Ierzyńka Michalina Budaś

<https://bukareszt.msz.gov.pl>

polskich solistów: pianisty Łukasza Krupińskiego i tenora Tomasza Zagórskiego z utworami Mikołaja Góreckiego, Fryderyka Chopina i Karola Szymanowskiego. Wydarzenie to objęli Patronatem Narodowym Prezydent RP Andrzej Duda oraz Patronatem Honorowym Prezydent Rumunii Klaus Iohannis. Oprócz przedstawicieli rumuńskich władz, parlamentarzystów, korpusu dyplomatycznego, udział w uroczystościach wzięli także poseł z ramienia polskiej mniejszości w Parlamencie Rumunii Victoria Longher, prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher oraz przedstawiciele rumuńskiej Polonii.

Tłum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Ziua națională a României

1 decembrie este adoptată ca zi națională a României în 1990, dată la care Marea Adunare de la Alba Iulia votează unirea Transilvaniei cu România, creându-se un singur stat național. Primul pas este făcut de fapt la 21 noiembrie-4 decembrie 1917, când Sfatul Țării din Basarabia proclamă Republica Democratică Moldovenească, urmat de cel din 24 ianuarie-6 februarie când se adoptă declarația de independență. Încununarea acestor acțiuni se împlinește la 27 martie-9 aprilie 1918, când Sfatul Țării de la Chișinău decide cu majoritate de voturi unirea cu România a Republicii Democratice Moldovenești.

Reacția românilor din Bucovina a fost imediată. În 14-27 octombrie 1918, Iancu Flondor și Sextil Pușcariu au organizat Adunarea Națională la Cernăuți. Adunarea a adoptat o moțiune prin care era proclamată unirea Bucovinei integrale cu celelalte provincii românești, într-un stat național independent. A fost înființat și un Consiliu Național, alcătuit din 50 de persoane, aflat sub președinția lui Iancu Flondor, care să se ocupe de înfăptuirea unirii.

Câteva zile mai târziu, pe 3 noiembrie, ucrainenii bucovineni au organizat o adunare, ca răspuns celei românești, în care au proclamat alipirea unei mari părți din Bucovina noului stat ucrainean. În susținerea acestora, Rada de la Liov a mobilizat militari care au luat poziții de apărare în pozițiile cheie ale Bucovinei.

Narodowe Święto Rumunii

1 grudnia został ogłoszony dniem święta narodowego w 1990 r. dla upamiętnienia dnia, w którym Zgromadzenie Narodowe w Alba Iulia ogłosiło rezolucję o zjednoczeniu Transylwanii z Rumunią i powstaniu w ten sposób jednego państwa narodowego. Pierwszy krok w tym kierunku stanowiło proklamowanie 21 listopada-4 grudnia 1917 r. autonomicznej Mołdawskiej Republiki Demokratycznej przez Radę Kraju Basarabii, a następnie 24 stycznia-6 lutego 1918 r. ogłoszenie przez nią deklaracji niepodległości. Ukoronowaniem było przegłosowanie 27 marca-9 kwietnia 1918 r. większością głosów zjednoczenia Mołdawskiej Republiki Demokratycznej z Rumunią.

Reakcja Rumunów z Bukowiny była natychmiastowa. W dniach 14-27 października 1918 r. Iancu Flondor i Sextil Pușcariu zwołali Zgromadzenie Narodowe w Czerniowcach, które przyjęło uchwałę o zjednoczeniu Bukowiny obok innych rumuńskich prowincji w jeden suwerenny organizm państwowy. Powołano także Radę Narodową z Iancu Flondorem na czele, w skład której weszło 50 członków, mających zająć się wprowadzeniem uchwały w życie.

Kilka dni później, 3 listopada bukowińscy Ukraińcy zwołali swoje zgromadzenie jako odpowiedź na działania Rumunów, podczas którego opowiedzieli się za przyłączeniem większej części Bukowiny do nowego państwa ukraińskiego. Na znak poparcia Rada we

Luând act de acțiunile părții ucrainene, Consiliul Național Român a cerut sprijin militar Guvernului României și a convocat, pentru 15-28 noiembrie 1918, Congresul General al Bucovinei. La Congres au participat 74 de delegați ai Consiliului Național Român, 13 delegați ai ucrainenilor, 7 ai germanilor, 6 ai polonezilor. Cei șase reprezentanți polonezi erau: Bazyli Duzinkiewicz, Emil Kamiński, Stanisław Kwiatkowski, Władysław Pospiszil, Leopold Zweiger și Edmund Wicentowicz. Dionisie Bejan a citit în plen o moțiune care prezenta caracterul românesc al Bucovinei și cerea „unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României”. Reprezentantul polonezilor, Stanisław Kwiatkowski, citește în limba polonă o declarație, în care evocă mai întâi destinul tragic al Poloniei, sfâșiată în trei bucăți, apoi salută cu căldură ziua sfântă a renașterii României unite. Moțiunea a fost adoptată cu entuziasm, singurii care au votat împotriva unirii cu România fiind reprezentanții ucraineni.

În zilele când românii din Bucovina rostesc hotărârea de Unire cu România, în Transilvania se pregătește ultimul act al mării epopei naționale.

În anul 2018 românii comemorează 100 de ani de la evenimentul politic major al anului 1918: desăvârșirea statului național român realizată prin unirea provinciilor românești cu România. La început a fost unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918), mai apoi unirea Bucovinei cu România (28 noiembrie 1918), iar în final unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Țara Mamă, România (1 decembrie 1918). Cele trei uniri formează împreună Marea Unire de la 1918, iar în 2018, la 100 de ani de la acele evenimente, sărbătorim Centenarul Marii Uniri.

Pe parcursul întregului an, instituțiile de stat sau autoritățile locale au organizat manifestări dedicate Centenarului Marii Uniri, coordonate de Comitetul Interministerial pentru Centenar, însă apogeul a fost chiar pe 1 decembrie când în București sau Alba-Iulia – „capitala unirii”, precum și în fiecare localitate din România au fost organizate parade militare, dezveliri de monumente, depuneri de coroane, marșuri, concerte, evenimente culturale, sportive și multe alte acțiuni dedicate acestei mari sărbători.

Iuliana Agneșca Dascălu

140 lat od zjednoczenia Dobrudży z Rumunią

Dzień 23 listopada br. był wyjątkowy dla wszystkich mieszkańców Dobrudży, gdyż obchodzono 140 lat od włączenia jej do granic państwa. Chociaż właściwe święto przypada 14 listopada, gdy w wyniku wojny rosyjsko-rumuńsko-tureckiej w 1878 r., znanej w historii Rumunii jako Wojna Niepodległościowa, Dobrudża po 500 latach okupacji otomańskiej na Międzynarodowym Kongresie w Berlinie wraz z Deltą Dunaju i Wy-

Lwowie zmobilizowała żołnierzy, którzy zajęli pozycje obronne w kluczowych punktach Bukowiny.

Biorąc pod uwagę działania strony ukraińskiej Rumuńska Rada wystąpiła do rumuńskich władz o wsparcie wojskowe i zwołała Kongres Generalny Bukowiny na 15-28 listopada 1918 r. W Kongresie udział wzięło 74 delegatów Rumuńskiej Rady Narodowej, 13 delegatów ukraińskich, 7 niemieckich, 6 delegatów polskich. W skład polskiej delegacji wchodził: Bazyli Duzinkiewicz, Emil Kamiński, Stanisław Kwiatkowski, Władysław Pospiszil, Leopold Zweiger i Edmund Wicentowicz. Dionisie Bejan odczytał uchwałę, prezentującą rumuński charakter Bukowiny i żądanie „bezwarunkowego i wiecznego zjednoczenia Bukowiny w jej dawnych granicach po Czeremosz, Kołaczyn i Dniestr z Królestwem Rumunii”. Przedstawiciel Polaków – Stanisław Kwiatkowski, odczytał w języku polskim deklarację, w której przywoływał tragiczne losy Polski, rozdartej pomiędzy zaborców, a następnie gorąco powitał święty dzień odrodzenia Zjednoczonej Rumunii. Uchwała przyjęta została entuzjastycznie, przeciwko zjednoczeniu Bukowiny z Rumunią głosowali jedynie delegaci ukraińscy.

Kiedy Rumuni z Bukowiny podejmują decyzję o zjednoczeniu z Rumunią, w Transylwanii przygotowany jest końcowy akt wielkiej narodowej epopei.

W 2018 r. Rumuni świętują stulecie wielkiego politycznego aktu z roku 1918 – powstania narodowego państwa rumuńskiego w wyniku zjednoczenia rumuńskich prowincji: Basarabii (27 marca 1918 r.), następnie Bukowiny (28 listopada 1918 r.), a w końcu Transylwanii, Banatu, Kriszany i Maramureszu z Macierzą (1 grudnia 1918 r.). Wszystkie trzy tworzą wspólnie Wielkie Zjednoczenie z 1918 r., którego setna rocznica obchodzona jest w roku 2018 jako Stulecie Wielkiego Zjednoczenia Rumunii.

W ciągu całego roku odbył się szereg wydarzeń poświęconych stuleciu, zorganizowanych przez instytucje państwowe i samorządowe, koordynowane przez Międzyministerialny Komitet ds. Obchodów Stulecia. Najważniejsze obchody rocznicowe przewidziano na 1 grudnia, kiedy to w Bukareszcie czy w „stolicy zjednoczenia” Alba Iulia, a także we wszystkich rumuńskich miastach odbędą się parady wojskowe, odsłonięcia pomników, uroczystości złożenia wieńców, marsze, koncerty, imprezy kulturalne, sportowe i wiele innych poświęconych temu wielkiemu wydarzeniu.

Tłum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru

140 ani de la unirea Dobrogei cu România

Ziua de 23 noiembrie a fost deosebită pentru toți locuitorii Dobrogei, pentru că a fost sărbătorită aniversarea a 140 de ani de la revenirea ei în granițele statului. Sărbătoarea propriu-zisă este pe 14 noiembrie, când în urma războiului ruso-româno-turc, în anul 1878, numit în istoria României, Războiul de Independență, Dobrogea, după 500 de ani de ocupație otomană, la Congresul Internațional de la Berlin, împreună cu Delta Du-

spą Węży została przyznana Rumunii. Właśnie 23 listopada 1878 r. wprowadzono rumuńską administrację w Dobrudży. Zjednoczenie Dobrudży z Ojczyzną stanowiło ważny etap w procesie prowadzącym do Wielkiego Zjednoczenia, które miało miejsce w 1918 r.

Zaproszeni przez Instytucję Prefekta Okręgu Konstanca uczestniczyliśmy w specjalnej sesji poświęconej temu wydarzeniu. W swoim wystąpieniu prefekt Konstancy Dumitru Jeaca przedstawił historyczne tło powrotu Dobrudży do Rumunii. O znaczeniu tego dnia mówiło wiele osobistości, m.in. zastępca burmistrza, historycy, naukowcy, senatorzy i posłowie z okręgu Konstancy. W holu Urzędu Wojewódzkiego zostały wystawione manekiny ubrane w kostiumy ludowe wszystkich mniejszości narodowych zamieszkujących Dobrudżę, wśród nich polski strój krakowski.

nării și Insula Serpilor, a revenit la România. Chiar pe 23 noiembrie 1878 în Dobrogea a fost instalată administrația română. Unificarea Dobrogei cu Patria a constituit o etapă importantă în procesul care ducea spre Marea Unire, care a avut loc în 1918.

Invitați de Instituția Prefectului Județului Constanța, am participat la ședința solemnă dedicată acestui eveniment. În alocuțiunea sa prefectul Constanței, Dumitru Jeaca, a prezentat istoria revenirii Dobrogei la România. Despre semnificația acestei zile au vorbit multe personalități, printre alții, viceprimarul, istorici, cercetători, senatori și deputați ai județului Constanța. În holul Prefecturii au fost expuse manechine îmbrăcate în costumele populare ale tuturor minorităților care locuiesc în Dobrogea, printre ele, și costumul popular polonez din zona Cracoviei.

Barbara Breabăn – președinta Asociației Polonezilor din Constanța

Dalszy ciąg uroczystości odbył się w Cerkwi Greckiej, gdzie miejscowy arcybiskup wraz z grupą księży odprawił uroczyste Te Deum dla upamiętnienia tego historycznego momentu. Następnie uroczystość prowadzona była pod egidą dziennika „Ziua de Constanța”, na którą zostały zaproszone wszystkie mniejszości narodowe. Uroczystość odbyła się w sali Remus Opreanu Rady Wojewódzkiej w Konstancy. Wchodząc do budynku Urzędu Wojewódzkiego zaproszeni goście mogli obejrzyć wystawę „Dobrudża – wieloetniczna przestrzeń”. Temat tegorocznych obchodów zorganizowa-

Solemnitatea a continuat la Biserica Grecească, unde arhiepiscopul locului împreună cu un sobor de preoți a celebrat un Te Deum pentru a comemora acest moment istoric. Mai departe, evenimentul a fost condus de cotidianul „Ziua de Constanța”, la care au fost invitate toate minoritățile naționale. Solemnitatea a avut loc în sala „Remus Opreanu” a Consiliului Județean Constanța. Intrând în Prefectură, oaspeții au putut vizita o expoziție „Dobrogea – spațiul multiethnic”. Tema aniversării de anul acesta, organizată de „Ziua de Constanța” a fost „Minoritățile, împreună pentru Dobrogea”,

wanych przez dziennik „Ziua de Constanța” brzmiał: „Mniejszości razem dla Dobrudży”, zasugerowany przez dr. Liviu Merdiniana, prezesa Związku Ormian z Rumunii, filia Konstanca. W porządku alfabetycznym przedstawiciele mniejszości narodowych przekazali przesłanie z okazji tego wyjątkowego święta.

Zgodnie z tradycją dziennik „Ziua de Constanța” przyznał 10 plakietek z tytułem „Zasłużony dla Dobrudży” osobistościom, które wyróżniły się w działaniach na rzecz rozwoju tej prowincji.

Barbara Breabăn

„Meritul Bucovinei” pentru „Mała Pojana”

În data de 26 noiembrie a.c., în cadrul evenimentelor organizate de către Consiliul Județean Suceava, dedicate Centenarului Marii Uniri, Ansamblul Muntenilor Polonezi din Bucovina „Mała Pojana” din Poiana Micului a fost decorat de către președintele Consiliului Județean Suceava, Gheorghe Flutur, cu distincția „Meritul Bucovinei” în semn de apreciere pentru întreaga activitate.

Ansamblul Muntenilor Polonezi din Bucovina „Mała Pojana” este unul din cele două ansambluri, pe lângă „Sołonzanka” din Solonețu Nou, care activează în cadrul Uniunii Polonezilor din România. Cu denumirea actuală activează din anul 1990. Programul acestuia prezintă tradițiile folclorice locale din Poiana Micului de la 1908 până astăzi. Atunci, un grup de câțiva locuitori ai satului a evoluat la Viena în timpul programului artistic al grupurilor naționale din Monarhia Austro-Ungară.

Ansamblul în forma actuală activează de 28 de ani. A fost înființat la inițiativa lui Iosif Irișec, care atunci a condus grupul muzical teatral din Poiana Micului. În primii doi ani de activitate a ansamblului, condu-

sugerat de dr. Liviu Merdinian, președintele Uniunii Armenilor din România, filiala Constanța. În ordine alfabetică, reprezentanții minorităților naționale au transmis un mesaj cu ocazia acestei deosebite sărbători.

Conform tradiției, „Ziua de Constanța” a decernat 10 plachete cu titlul „Meritos pentru Dobrogea”, personalităților care s-au evidențiat în dezvoltarea acestei provincii.

Medal „Meritul Bucovinei” dla zespołu „Mała Pojana”

26 listopada br. w ramach uroczystości zorganizowanych z okazji Stulecia Wielkiego Zjednoczenia przez Radę Województwa Suczawa Zespół Górali Czadeckich „Mała Pojana” z Pojany Mikuli odznaczony został za całą swoją działalność przez marszałka województwa Suczawa Gheorghe Flutura medalem „Meritul Bucovinei” (Zasługi dla Bukowiny).

Zespół Górali Czadeckich „Mała Pojana” jest jednym z dwóch zespołów ludowych, obok „Sołonzanki” z Nowego Sołonce, działających przy Związku Polaków w Rumunii. Pod obecną nazwą działa od 1990 r. Prezentuje lokalne pojańskie tradycje ludowe od 1908 r. do dziś. Wtedy to grupa mieszkańców Pojany Mikuli wystąpiła w Wiedniu w ramach prezentacji artystycznej grup etnicznych zamieszkujących Monarchię Austro-Węgierską.

Zespół w dzisiejszym kształcie działa od 28 lat. Powstał z inicjatywy Iosifa Iriška, który prowadził wówczas w Pojanie Mikuli zespół muzyczno-teatralny. Przez pierwsze dwa lata zespołem kierował Iosif Iri-

cător a fost Iosif Irișec, apoi până în anul 1995, Mihai Kucharek. De atunci până astăzi este Agneșca Polacec.

În prezent, în ansamblu activează 70 de persoane, fiind alcătuit din copii, tineri și adulți. Ansamblul „Mała Pojana” evoluează pe scene din România, dar și peste hotare, în special în Polonia.

Ne bucurăm că activitatea și contribuția ansamblului la dezvoltarea regiunii au fost apreciate. Mulțumim cu aceasta ocazie și Uniunii Polonezilor din România, în special doamnei deputat, Victoria Longher și domnului președinte, Ghervazen Longher pentru susținere în a ne păstra tradițiile.

Ludvina Rotundu

Foto: Ludvina Rotundu

șec, potem, do roku 1995, Michał Kucharek. Odtąd do chwili obecnej kieruje nim Agneșca Polacec.

W zespole tańczy i śpiewa obecnie 70 osób – dzieci, młodzież i dorośli. „Mała Pojana” występuje zarówno w Rumunii, jak i za granicą, zwłaszcza w Polsce.

Bardzo nas cieszy, że działalność zespołu i jego wkład w rozwój regionu został doceniony. Przy tej okazji kierujemy podziękowania dla Związku Polaków w Rumunii, w szczególności poseł Victorii Longher i prezesa Gerwazego Longhera za całe wsparcie naszych starań na rzecz zachowania naszych tradycji.

Tlum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie

10 km od Kościerzyny (w woj. pomorskim) znajduje się mała wioska, a w niej dworek, w którym urodził się Józef Wybicki, twórca „Mazurki Dąbrowskiego” – Hymnu Narodowego Polski. Dwór należący w latach 1741-1783 do rodziny Wybickich jest dziś siedzibą Muzeum Hymnu Narodowego. Zostało

Muzeul Imnului Național de la Będomin

La 10 km de Kościerzyna (în voievodatul Pomerania) se află un micuț sat, iar în el, un conac în care s-a născut Józef Wybicki, creatorul „Mazurcii lui Dąbrowski” – Imnului Național Polonez. Conacul care aparține în anii 1741-1783 familiei Wybicki este astăzi sediul Muzeului Imnului Național. Muzeul a fost inau-

ono zainaugurowane 17 lipca 1978 r. i jest to jedyne muzeum jakiegokolwiek hymnu na świecie. Jego założeniem było przedstawienie historii hymnu, charakterystyki epoki, w której powstawał i w której funkcjonował jako jedna z pieśni patriotycznych.

Tekst „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” został napisany przez Józefa Wybickiego w Reggio nell'Emilia podczas odwiedzin przyjaciela Jana Henryka Dąbrowskiego i stacjonujących w mieście polskich legionów. Nieznany jest autor muzyki do tego tekstu, choć przez wiele lat uważano, że jest nim Kleofas Ogiński.

Muzeum gromadzi pamiątki po Józefie Wybickim i innych postaciach z jego epoki, dokumenty dotyczące historii „Mazurka Dąbrowskiego”, a także elementy wyposażenia dworu z XVIII w. Józef Wybicki ukazany jest na tle losów Polski i Europy i przedstawiony nie tylko jako poeta, ale też polityk, prawnik, generał, a przede wszystkim jako gorący patriota. W historycznych wnętrzach prezentowane są stare meble, dywany, kilimy o tematyce patriotycznej, broń, biżuteria patriotyczna z okresu powstań narodowych, medale pamiątkowe, portret księcia Józefa Poniatowskiego, listy Wybickiego oraz kolekcja śpiewników patriotycznych. Dodatkową atrakcją jest wystawione po raz pierwszy całe drzewo genealogiczne rodu Wybickich.

Najcenniejszą kolekcją muzeum w Będminie są patriotyczne muzykalia, na które składają się m.in. śpiewniki i nuty polskich pieśni, w tym dwujęzyczny „Mazurek Dąbrowskiego” wydany w Paryżu w 1826 r., różne wersje „Pieśni” z XIX w. oraz najstarsze płyty gramofonowe z nagraniami polskich pieśni hymnicznych: „Roty”, „Warszawianki”, „Boże coś Polskę”, które można odsłuchać w czasie zwiedzania. W zbiorach znajduje się unikatowy miniaturowy gramofon z dwiema płytami z nagraniem polskiego hymnu.

gurat pe data de 17 iulie 1978 și este unicul muzeu din lume al unui imn. Intenția lui a fost de a prezenta istoria imnului, o caracterizare a epocii în care a fost creat și în care a funcționat ca un cântec patriotic.

Textul „Cântecul Legiunilor Poloneze din Italia” a fost scris de către Józef Wybicki în Reggio nell'Emilia, în timpul vizitei prietenului Jan Henryk Dąbrowski și a staționării în oraș a legiunilor poloneze. Autorul muzicii pentru text este necunoscut, deși timp de mai mulți ani s-a considerat că este Kleofas Ogiński.

Muzeul adună amintiri despre Józef Wybicki și alte personaje din acea epocă, documente privind istoria „Mazurcii lui Dąbrowski”, precum și elemente de dotare a conacului din secolul al XVIII-lea. Józef Wybicki este prezentat pe fundalul destinului Poloniei și al Europei și prezentat nu numai ca un poet, dar și politician, jurist, general, dar înainte de toate ca un patriot înflăcărat. În interioarele istorice se află obiecte de mobilier vechi, covoare, chilimuri cu tematică națională, medalii comemorative, portretul prințului Józef Poniatowski, scrisorile lui Wybicki, precum și o colecție de cărți cu cântece patriotice. Atracția suplimentară o constituie genealogia familiei Wybicki, prezentată pentru prima dată.

Colecția cea mai de preț a muzeului din Będmin sunt muzicaliile patriotice în componența cărora intră, printre altele, cărți cu cântece și notele cântărilor poloneze, din care „Mazurca lui Dąbrowski”, în două limbi, editată la Paris în anul 1826, diferite versiuni ale „Cântărilor” din secolul al XIX-lea, precum și cele mai vechi discuri de gramofon cu înregistrările cântărilor poloneze imnice: „Rota”, „Warszawianka”, „Boże coś Polskę”, care pot fi ascultate în timpul vizionării. În colecție se află un gramofon în miniatură, unicat, cu două discuri cu înregistrarea imnului polonez.

W zbiorach muzeum nie ma najważniejszego eksponatu – rękopisu Józefa Wybickiego „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”. Pozostawał w rękach rodziny do II wojny światowej u Thomasa von Rożnowskiego (praprawnuka i spadkobiercy Józefa Wybickiego), który zdeponował rodzinne dokumenty w sejfie bankowym w Berlinie. Przypuszcza się, że sejf został wywieziony przez Rosjan do ZSRR i tam zaginął. Władze Polski nie ustają w próbach odzyskania tego ważnego wśród polskich symboli Rzeczypospolitej Polskiej dokumentu. Do naszych czasów dochowały się zrobione w XIX w. faksymilie.

Din colecția muzeului lipsește cel mai important exponat – manuscrisul lui Józef Wybicki a „Cântecului Legionilor Poloneze din Italia”. A fost în mâinile familiei până în Al Doilea Război Mondial, la Thomas von Rożnowski (stră-strănepotul și moștenitorul lui Józef Wybicki), care a depus documentele familiei într-un seif bancar din Berlin. Se presupune că seiful a fost transportat de către ruși în URSS și acolo s-a pierdut. Autoritățile poloneze nu încetează să caute documentul atât de important printre simbolurile poloneze ale Republicii Polone. Până în timpurile noastre s-au păstrat facsimile făcute în secolul al XIX-lea.

W pobliżu muzeum, z widokiem na pola, został ustawiony wyjątkowy pomnik, jeden z narodowych symboli: pomnik Orzeł Polski, wykonany w 2013 r. przez Roberta Florczaka z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Korpus został wykonany ze stali, a skrzydła z 248 kos. Ma wysokość 5 metrów.

Warto przypomnieć, że „Mazurek Dąbrowskiego” został oficjalnie hymnem odrodzonej Polski w 1921 r.

În apropierea muzeului, cu vedere spre câmpuri, a fost instalat un monument deosebit, unul dintre simbolurile naționale: monumentul „Vultur Polonez”, executat în anul 2013 de Robert Florczak de la Academia de Arte Frumoase din Gdańsk. Corpul a fost făcut din oțel, iar aripile din 248 de coase. Are 5 metri înălțime.

E bine de amintit că „Mazurca lui Dąbrowski” a devenit oficial imnul Poloniei renăscute în anul 1921.

Tekst i zdjęcia | Text și foto Barbara Breabăn

Zjazd Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych

W dniach 23-25 listopada br. w Domu Polonii w Pułtusk miał miejsce X Zjazd Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych z udziałem przedstawicieli 33 europejskich organizacji polonijnych. Połączony był z obchodami 25-lecia działalności EUWP.

Congresul Uniunii Europene a Comunităților Poloneze

În zilele de 23-25 noiembrie a.c., la „Dom Polonii” din Pułtusk a avut loc Al X-lea Congres al Uniunii Europene a Comunităților Poloneze (EUWP) cu participarea reprezentanților a 33 de organizații europene ale diasporei poloneze. Congresul a fost legat de aniversarea

Pierwszego dnia odbył się jubileuszowy koncert oraz wręczenie honorowych dyplomów, medali oraz statuetek EUWP osobom i organizacjom szczególnie zasłużonym dla Polonii europejskiej. W sobotę natomiast odbyły się obrady oraz wybory nowych władz EUWP na kolejną kadencję w latach 2018-2021. Prezydentem EUWP ponownie wybrano Tadeusza Pilata (Szwecja), wiceprezydentem została Teresa Sygnarek (Szwecja), sekretarzem generalnym Edward Trusewicz (Litwa), skarbnikiem Korinna Wesolowski (Węgry), zaś sekretarzami EUWP zjazd wybrał: Wojtkę Białką (Irlandia), Andrzeja Janeczko (Hiszpania) i Józefa Ptasieńskiego (Belgia). W niedzielę, na zakończenie zjazdu jego uczestnicy wzięli udział w Mszy św. dziękczynnej w intencji Polonii i Polaków za granicą w Bazylice Pułtuskiej.

Związek Polaków w Rumunii na zjeździe i obchodach jubileuszowych reprezentowali jego prezes Gerwazy Longher i poseł z ramienia polskiej mniejszości w Parlamencie Rumunii Victoria Longher.

Podwaliny dzisiejszej EUWP powstały podczas spotkania w sierpniu 1993 r. w Ramsau, którego konsekwencją było utworzenie Europejskiej Rady Wspólnoty Polonijnych w Londynie, w grudniu tego samego roku. Spotkanie w Londynie uznawane jest za pierwszy zjazd Rady. Przełomowym momentem był rok 2000 i IV zjazd Rady w Pułtusk. Przyjęto wówczas statut w miejsce regulaminu, zmieniono nazwę na Europejska Unia Wspólnot Polonijnych, a członkami EUWP nie byli już delegaci poszczególnych organizacji, lecz same organizacje. Rada, mająca do tej pory jedynie charakter konsultatywny i reprezentacyjny, już jako Unia nabrała także charakteru instytucjonalnego.

Jak zapisano w statucie, Europejska Unia Wspólnot Polonijnych jest otwartym, demokratycz-

sările a 25 de ani de activitate a Uniunii Europene a Comunităților Poloneze.

În prima zi a avut loc concertul jubiliar, precum și înmânarea diplomelor, a medaliilor și a statuetelor Uniunii Europene a Comunităților Poloneze, mai ales persoanelor și organizațiilor merituose pentru diaspora poloneză din Europa. În schimb, sâmbătă au avut loc dezbaterile și alegerile noii conduceri a EUWP pentru următorul mandat între anii 2018-2021. Președinte al Uniunii Europene a Comunităților Poloneze a fost ales din nou Tadeusz Pilat (Suedia), vicepreședinte a rămas Teresa Sygnarek (Suedia), secretar general Edward Trusewicz (Lituania), trezorier – Korinna Wesolowski (Ungaria), iar secretari ai Uniunii Europene a Comunităților Poloneze au fost aleși: Wojtek Białek (Irlanda), Andrzej Janeczko (Spania) și Józef Ptasieński (Belgia). Duminică, la finalul Congresului, participanții au luat

parte la Sf. Liturghie în intenția diasporei poloneze și a polonezilor din străinătate la Bazilica din Pułtusk.

La Congres și la evenimentele jubiliare, Uniunea Polonezilor din România a fost reprezentată de președintele ei, Ghervazen Longher și deputatul din partea minorității polone în Parlamentul României, Victoria Longher.

Bazele Uniunii Europene a Comunităților Poloneze s-au format în timpul întâlnirii din august 1993 la Ramsau, a căror urmare a fost crearea Consiliului European al Comunităților Poloneze, la Londra, în decembrie, în același an. Întâlnirea de la Londra este recunoscută ca fiind primul congres al Consiliului. Un moment decisiv a fost anul 2000 și al IV-lea congres al Consiliului la Pułtusk. Atunci, în locul regulamentului a fost acceptat statutul, s-a schimbat denumirea în Uniunea Europeană a Comunităților Poloneze, iar membrii EUWP în locul delegaților organizațiilor au devenit organizațiile însele. Consiliul avea până acum numai caracter consultativ și reprezentativ, iar Uniunea de acum a căpătat un caracter instituțional.

nym związkiem centralnych i ogólnokrajowych organizacji polskich i polonijnych, mających swoją siedzibę i działających w europejskich krajach osiedlenia. Jej celami są: integracja i wzmocnienie pozycji europejskiego ruchu polonijnego, uzyskanie przez Polskę należnego miejsca w zjednoczonej Europie, zachowanie przez Polonię europejską polskiego dziedzictwa kulturowego, reprezentowanie Polonii europejskiej wobec struktur europejskich i międzynarodowych oraz wobec władz i organizacji polskich.

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Polsko-mołdawska konferencja w Kiszyniowie

Tegoroczne obchody 100-lecia niepodległości Polski odbywały się również w Republice Mołdawii, a ważną rolę w ich organizowaniu spełniała Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kiszyniowie, kierowana przez ambasadora Bartłomieja Zdaniuka. Oprócz koncertów, wystaw czy imprez przygotowywanych także przez miejscowych Polaków ich mocnym akcentem była dodatkowo również zorganizowana w dniu 22 października br. w Narodowym Muzeum Historii w Kiszyniowie międzynarodowa konferencja naukowa „Stosunki polsko-mołdawskie w stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę”. Jej organizatorami byli: Ministerstwo Edukacji, Kultury i Nauki Republiki Mołdawii, Ambasada RP w Kiszyniowie oraz Narodowe Muzeum Historii.

Konferencję otworzyli swoimi wystąpieniami dyrektor muzeum Eugen Sava, ambasador Bartłomiej Zdaniuk, minister edukacji, kultury i nauki Monica Babuc, prezydent Akademii Nauk Republiki Mołdawii Gheorghe Duca, Lilia Zabolotnaia z Muzeum Narodowego, co nadało spotkaniu wysoką rangę polityczną i kulturalną.

W pierwszej części spotkania wygłoszono referaty wstępne, które wprowadziły zebranych w tematykę konferencji. Lilia Zabolotnaia z Muzeum Narodowego opisała pokrótce problematykę Polaków mołdawskich, Svetlana Cebotari i Violeta Cotilevici z Uniwersytetu Państwowego Mołdawii dzieliły się refleksjami na temat stosunków między obu krajami we współczesnym kontekście geopolitycznym, Kamil Całus z Ośrodka Studiów Wschodnich w Warszawie podzielił się swoimi uwagami na temat miejsca Republiki Mołdawii w polityce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei Igor Cașu z Mołdawskiego Uniwersytetu Państwowego mówił o polskich ofiarach terroru komunistycznego na obszarach Mołdawii rządzonych przez Sowietów w latach 1924-1940 i 1940-1941.

Kolejne referaty były prezentowane w czterech sekcjach problemowych: archeologicznej, historii średniowiecznej, nowożytnej, sztuki, kultury i kościoła oraz historii współczesnej (z politologią). Na konferencję zgłosiło się ponad 50 referentów z Republiki Moł-

Precum este scris în statut, Uniunea Europeană a Comunităților Poloneze este o uniune deschisă, democratică, a organizațiilor centrale și naționale poloneze și ale diasporei poloneze care au sediul și activează în țările europene în care s-au stabilit. Scopurile ei sunt: integrarea și întărirea poziției mișcării diasporei poloneze din Europa, ocuparea de către Polonia a locului cuvenit în Europa unită, păstrarea de către diaspora poloneză din Europa a moștenirii culturale, reprezentarea diasporei poloneze din Europa față de structurile europene și internaționale, precum și față de autoritățile și organizațiile poloneze.

Trad. Iлона Biseada

Conferință polono-moldovenească în Chișinău

În acest an au avut loc manifestări dedicate împlinirii a 100 de ani de la redobândirea independenței de către Polonia și în Republica Moldova, iar un rol important în organizarea acestora a avut Ambasada R.P. la Chișinău condusă de către ambasadorul Bartłomiej Zdaniuk. În afară de concerte, expoziții sau manifestări pregătite și de către comunitățile locale de polonezi, cel mai puternic accent a fost conferința științifică internațională „Relațiile polono-moldovenești la centenarul redobândirii independenței de către Polonia”, organizată pe 22 octombrie a.c., la Muzeul Național de Istorie din Chișinău. Organizatorii acesteia au fost: Ministerul Educației, Culturii și Științei al Republicii Moldova, Ambasada R.P. la Chișinău și Muzeul Național de Istorie al Moldovei.

Conferința a fost deschisă de discursul directorului muzeului Eugen Sava, al ambasadorului Bartłomiej Zdaniuk, al ministrului educației, culturii și științei, Monica Babuc, al președintelui Academiei de Științe din Republica Moldova, Gheorghe Duca, al Liliei Zabolotnaia de la Muzeul Național, ceea ce a conferit întâlnirii un rang înalt politic și cultural.

În prima parte a evenimentului au fost prezentate primele referate care i-au introdus pe cei prezenți în tematica conferinței. Lilia Zabolotnaia de la Muzeul Național a descris pe scurt problematica polonezilor moldoveni, Svetlana Cebotari și Violeta Cotilevici de la Universitatea de Stat din Moldova au împărțit cu cei prezenți reflecții pe tema relațiilor între cele două state în actualul context geopolitic, Kamil Cașu de la Centrul pentru Studii Estice din Varșovia a împărțit observațiile sale în legătură cu locul Republicii Moldova în politica externă a Republicii Polone. A urmat Igor Cașu de la Universitatea de Stat din Moldova care a vorbit despre victimele poloneze ale terorii comuniste în zonele din Moldova conduse de sovietici în anii 1924-1940 și 1940-1941.

Următoarele referate au fost prezentate în patru secțiuni: arheologie, istorie medievală, modernă, artă, cultură și biserică, precum și istorie contemporană (cu științe politice). La conferință și-au anunțat prezența peste 50 de referenți din Republica Moldova, Româ-

dawii, Rumunii, Polski, Ukrainy, Izraela, z których większość na konferencję przyjechała.

Na pierwszy rzut oka można się zastanawiać, na ile taki mały kraj, jakim jest Republika Mołdawia może być na tyle związany z historią i teraźniejszością Polski, że wzbudził tak spore zainteresowanie badaczy w związku z rocznicą 100-lecia odzyskania przez Polaków niepodległości. Dla znawców stosunków polsko-mołdawskich będzie to jednak pytanie retoryczne. Stosunki polsko-mołdawskie to przecież także część ogromnej spuścizny kontaktów między Wschodem a Zachodem Europy, kontaktów między Polską a Księstwem Mołdawii od średniowiecza, a od XX w. także fragment dziejów polsko-rumuńskich czy polsko-rosyjskich w okresie „besarabskim” Mołdawii oraz później. Sporą rolę w tych kontaktach odgrywali także nasi rodacy żyjący między Prutem a Dniestrem. Wreszcie ważna geopolitycznie kwestia współczesnych stosunków na linii Warszawa-Kiszyniów. O tym wszystkim można się było dowiedzieć z prezentowanych podczas konferencji referatów.

Dla czytelników „Polonusa” ciekawą informacją może być fakt, iż w konferencji wzięło udział sporo uczestników corocznych Dni Polskich i sympozjów w Suczawie, co ze względów merytorycznych nie może zresztą dziwić, a co może tylko cieszyć. Oczywiście na pierwszym miejscu należy wymienić samego ambasadora Bartłomieja Zdaniuka, prawdziwej duszy tej konferencji i obchodów 100-lecia niepodległości Polski w Republice Mołdawii, z zawodu politologa, który na spotkaniach suczawskich wielokrotnie – podówczas jako pracownik naukowy – prezentował problematykę mołdawską po 1991 r. Poza kolejnym współorganizatorem konferencji Lilią Zabolotną, z historyków „suczawskich” gościli teraz w Kiszyniowie także: Henryk Walczak (z referatem o kwestii odszkodowań dla Polaków po reformie rolnej w Rumunii w okresie międzywojennym), Daniel Hrenciuc (stosunki polsko-rumuńskie w latach 1918-1921), Katarzyna Niemczyk (rola Habsburgów w relacjach polsko-mołdawskich w pierwszych dekadach XVI w.), Krzysztof Nowak (porównanie odrodzenia Polski i zjednoczenia Rumunii). Z politologów w Suczawie bywał Robert Rajczyk (stosunki polsko-mołdawskie w świetle traktatów dwustronnych). Inni polscy historycy przedstawili tematykę związków księcia Władysława Opolczyka z Mołdawią i Wołoszczyzną (Jerzy Sperka) oraz działalność Konsulatu RP w Kiszyniowie w latach 1919-1940 (Jakub Ber). Należy także podkreślić, że w Kiszyniowie stawili się prawie wszyscy politolodzy na co dzień zajmujący się w Polsce problemami Republiki Mołdawii, nie licząc oczywiście ambasadora Zdaniuka i wymienionych wyżej Kamila Całusa i Roberta Rajczyka: Marcin Kosienkowski i Piotr Oleksy (wygłosili referaty o stosunku Polski i Zachodu do Naddniestrza), Małgorzata Sikora-Gaca (kwestie finansowania projektów unijnych w Republice Mołdawii), Łukasz Lewkowicz (współpraca polsko-mołdawska). Z kolei pochodząca z mołdawskiej Styrczy Karolina Kotulewicz-Wisińska mówiła o współpracy obu krajów w ramach programu „Partnerstwo Wschodnie”.

nia, Polonia, Ucraina, Israel din care majoritatea a venit la conferință.

La o primă vedere ne putem întreba cu ce poate fi legată o țară atât de mică precum Republica Moldova cu istoria și prezentul Poloniei, că a trezit un mare interes din partea cercetătorilor cu ocazia centenarului redobândirii independenței de către Polonia. Pentru cunoșcătorii relațiilor polono-moldovenești este aceasta o întrebare retorică. Relațiile polono-moldovenești sunt, de asemenea, o parte din imensa moștenire a contactelor dintre Estul și Vestul Europei, contactelor dintre Polonia și Principatul Moldovei din Evul Mediu, iar din sec. al XX-lea, fragment al istoriei relațiilor polono-române sau polono-ruse în perioada „basarabă” a Moldovei, dar și mai târziu. Un rol important în aceste contacte au jucat și compatrioții care trăiau între Prut și Nistru. În cele din urmă, o problemă geopolitică importantă a relațiilor contemporane dintre Varșovia și Chișinău. Despre toate acestea am putut afla din referatele prezentate în timpul conferinței.

Pentru cititorii revistei „Polonus” o informație interesantă ar fi faptul că la conferință au luat parte mulți participanți la Zilele Culturii Polone și la simpoziunile anuale de la Suceava, ceea ce în esență, nu poate surprinde, dar ne poate bucura. Bineînțeles, prima dată trebuie să îl amintim pe însuși, ambasadorul Bartłomej Zdaniuk, adevăratul suflet al acestei conferințe și al manifestărilor dedicate centenarului redobândirii independenței de către Polonia în Republica Moldova, de profesie politolog, care timp de mulți ani, la întâlnirile din Suceava – pe atunci fiind cercetător științific – prezenta problematica moldovenească de după 1991. În afară de coorganizatorul conferinței, Lilia Zabolotnaia, din istoricii „suceveni” au fost prezenți la Chișinău și: Henryk Walczak (cu referat despre despăgubirile pentru polonezi după reforma agrară din România din perioada interbelică), Daniel Hrenciuc (relații polono-române în anii 1918-1921), Katarzyna Niemczyk (rolul habsburgilor în relațiile polono-moldovenești în prima decadă a sec. al XVI-lea), Krzysztof Nowak (comparație între renașterea Poloniei și unirea României). Dintre politologi, la Suceava a fost prezent Robert Rajczyk (relații polono-moldovenești în lumina tratatelor bilaterale). Alți istorici polonezi au prezentat tematica legăturilor prințului Vladislav de Opole cu Moldova și Valahia (Jerzy Sperka), precum și activitatea Consulatului R.P. la Chișinău în anii 1919-1940 (Jakub Ber). Trebuie subliniat faptul că la Chișinău au venit aproape toți politologii care se ocupă la ora actuală în Polonia cu problemele Republicii Moldova, în afară de ambasadorul Bartłomej Zdaniuk, Kamil Całus și Robert Rajczyk: Marcin Kosienkowski și Piotr Oleksy (au prezentat referate despre atitudinea Poloniei și a Vestului față de Transnistria), Małgorzata Sikora-Gaca (chestiunea finanțării proiectelor Uniunii Europene în Republica Moldova), Łukasz Lewkowicz (colaborarea polono-moldovenească). La rândul său, Karolina Kotulewicz-Wisińska, originară din Stârcea, din Republica Moldova a vorbit despre colaborarea ambelor state în cadrul programului „Parteneriatul Estic”.

Uczestnicy tej jakże potrzebnej dla wzajemnego poznania i zbliżenia mieszkańców Polski i dawnej Besarabii, a dziś Republiki Mołdawii konferencji, wzięli również udział w otwarciu wystawy poświęconej literaturze polskiej w miejscowej Bibliotece Narodowej.

prof. Krzysztof Nowak
– *Uniwersytet Śląski w Katowicach*

Wycieczka jedyna w swoim rodzaju

W roku szkolnym 2011/2012 pracowałem w Suczawie i okolicach jako nauczyciel języka polskiego. Pomysł wyjazdu do pracy do Rumunii wydawał się wtedy wszystkim dość egzotyczny i odważny. W dalszym ciągu jest to kraj mało znany w Polsce i mimo że coraz więcej osób spędza tam wakacje, to ciągle aktualne są negatywne stereotypy. Dla mnie rok spędzony w Rumunii okazał się przełomowym. W pewnym sensie dzięki przyjaźniom i znajomościom zawiązanym w tamtym czasie, na zawsze związałem się z „ojczyzną” Drakuli. Kiedy tylko mogę, podróżuję na Bukowinę i w inne rejony Rumunii, aby odkryć nieznanne mi jeszcze miejsca. Gdy pojawiła się okazja, aby zabrać tam moich polskich uczniów, od razu wzięłem się do organizowania wycieczki.

Wszyscy rodzice entuzjastycznie powitali pomysł wyjazdu do Rumunii. Termin ustaliliśmy na pierwszą połowę października. 11 października br. wylądowaliśmy w Suczawie, gdzie czekała na nas już Elżbieta Wieruszewska-Calistru ze Związku Polaków w Rumunii, który bardzo pomógł nam w organizacji noclegów i transportu.

Na miejsce naszych noclegów, czyli do Nowego Sołońca przyjechaliśmy o godz. 21:00. Czekala na nas obfita kolacja. Po całym dniu podróży, międzyładowaniu w Mediolanie i kilku godzinach spędzonych na lotnisku, mogło się wydawać, że wszyscy będą wykończeni. Nic z tych rzeczy. Entuzjazm był tak duży, że do późnych godzin wieczornych wszyscy rozmawiali o ekscytującej podróży i o tym, co wydarzy się w kolejnych dniach. Było nam bardzo miło, że w momencie naszego przyjazdu w Sołońcu był obecny prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher.

Pierwszy dzień pobytu na Bukowinie spędziliśmy w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza. Moi uczniowie przygotowali dla swoich rówieśni-

Participanții la această conferință necesară cunoașterii reciproce și a apropierei locuitorilor Poloniei și a vechii Besarabii, astăzi Republica Moldova, au luat parte și la deschiderea expoziției dedicate literaturii polone în Biblioteca Națională din Chișinău.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

O excursie unică

În anul școlar 2011/2012 am lucrat la Suceava și împrejurimi ca profesor de limba polonă. Decizia plecării la muncă în România părea atunci tuturor destul de exotică și curajoasă. În continuare, este o țară puțin cunoscută în Polonia și în ciuda faptului că din ce în ce mai mulți oameni își petrec acolo vacanța, stereotipurile negative sunt actuale. Pentru mine anul petrecut în România s-a dovedit a fi decisiv. Într-un fel, datorită prietenilor și a cunoștințelor legate în acel timp, m-am apropiat pentru totdeauna de „patria” lui Dracula. Atunci când îmi permite timpul, călătoresc în Bucovina și în alte regiuni ale României pentru a descoperi locurile necunoscute. Când s-a ivit ocazia de a pleca cu elevii mei polonezi, m-am apucat imediat de organizarea excursiei.

Toți părinții au salutat cu entuziasm ideea plecării în România. Data plecării am stabilit-o pentru prima jumătate a lunii octombrie. Pe 11 octombrie, a.c., am aterizat la Suceava, unde ne-a așteptat Elżbieta Wieruszewska-Calistru de la Uniunea Polonezilor din România – organizație care ne-a ajutat în privința cazării și a transportului.

La locul cazării noastre, adică la Solonețu Nou, am ajuns la ora 21:00. Ne-a așteptat o cină îmbelșugată. După o călătorie de o zi, o escală la Milano și câteva ore petrecute la aeroport se părea că toți vor fi terminați. Nimic din toate acestea. Entuziasmul a fost atât de mare, încât la orele târzii ale nopții cu toții vorbeam despre călătorie și despre ce se va întâmpla în zilele următoare. Ne-a făcut mare plăcere că la momentul sosirii noastre la Soloneț a fost prezent președintele Uniunii Polonezilor din România, Ghervazen Longher.

Prima zi de ședere în Bucovina am petrecut-o la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz”. Elevii mei le-au pregătit colegilor lor câteva lecții, printre altele, despre orașul nostru Gdańsk, despre relațiile polono-române sau despre limbajul tineretului de astăzi. Noi, în

ków kilka lekcji, m.in. o naszym mieście Gdańsku, relacjach polsko-rumuńskich czy współczesnym języku młodzieżowym. My mieliśmy okazję posłuchać o rumuńskiej historii, a zwłaszcza o zjednoczeniu ziem rumuńskich z 1918 r., którego 100-lecie obchodzone jest w tym roku. Uczniowie z Sołońca przygotowali dla nas też polsko-rumuńsko-sołończańskie słowniczki, które będą wspaniałą pamiątką, na zawsze przypominającą nam chwile spędzone na rumuńskiej ziemi. Dużą atrakcją okazał się mecz rozegrany na szkolnym boisku. Mimo iż przegraliśmy, nie straciliśmy sportowego ducha. Wieczorem mieliśmy okazję wspólnie spędzić czas z osobami, które należą do zespołu folklorystycznego „Sołończanka”. Razem puszczałyśmy w niebo lampiony w biało-czerwonych barwach, co miało symbolizować nadchodzące wydarzenia związane ze 100-leciem odzyskania przez Polskę niepodległości. W dobrych nastrojach zjedliśmy potem wspólną kolację, po której trzeba było się przygotować na kolejny dzień, tym razem spędzony w podróży. Naszym celem był wąwóz Biczaz i jezioro Lacul Roșu.

Nim dojechaliliśmy na miejsce, zatrzymaliśmy się w Târgu Neamț po to, by w kantorze wymienić złotówki na leje, a przede wszystkim, aby zobaczyć twierdzę, którą setki lat temu zdobył polski król Jan III Sobieski. Podróż była długa i dość męcząca, jednak jej trudy opłaciły się. Warto było przejechać tyle kilometrów, by zobaczyć jedyny w swoim rodzaju wąwóz i miejsce w mieście Biczaz, w którym przebywał podczas internowania w Rumunii w 1939 r. prezydent RP Ignacy Mościcki.

Niedziela była dla nas dniem odpoczynku. Wstaliśmy odrobinę później niż zwykle i udaliśmy się

schimb, am avut ocazia să aflăm despre istoria României, mai ales despre unirea ținuturilor românești în 1918, al cărei centenar este celebrat în acest an. Elevii din Soloneț ne-au pregătit mici dicționare polono-române și cu graiul din Soloneț care vor fi o amintire de neuitat pentru totdeauna și ne vor aminti de clipele petrecute pe pământul românesc. O mare atracție s-a dovedit a fi meciul jucat pe terenul de sport. În ciuda faptului că nu am câștigat, nu am pierdut spiritul sportiv. Seara am avut ocazia să petrecem în comun timpul cu tinerii care fac parte din ansamblul folcloric „Sołończanka”. Împreună am dat drumul spre cer lampionelor de culoare alb-roșu, care aveau să simbolizeze evenimentele ce urmau să aibă loc legate de aniversarea a 100 de ani de la recăștigarea independenței de către Polonia. Bine dispuși am servit apoi cina în comun, după care trebuia să ne pregătim pentru ziua următoare, de această dată petrecută în călătorii. Scopul nostru au fost Cheile Biczazului și Lacul Roșu.

Înainte de a ajunge la locul stabilit, ne-am oprit la Târgu Neamț pentru a schimba zloții în lei, dar înainte de toate pentru a vedea cetatea pe care sute de ani în urmă a cucerit-o regele polonez Ioan al III-lea Sobieski. Călătoria a fost lungă și destul de obositoare, totuși a meritat osteneala. Merita să călătorim atâția kilometri pentru a vedea Cheile Biczazului unice în felul lor și locul din orașul Biczaz în care a stat în timpul internării în România, în anul 1939, președintele R.P. Ignacy Mościcki.

na mszę świętą do miejscowego kościoła. Liturgia sprawowana w języku polskim była sama w sobie dużym przeżyciem. Później, pieszo, przez góry przeszliśmy do Pleszy. Tam, w otoczeniu pięknej przyrody zrobiliśmy sobie zasłużony odpoczynek. Część z nas wspinała się po skałkach, a inni wylegiwali się w październikowym słońcu, które grzało dość mocno.

Poniedziałek spędziliśmy w Jassach. Wszyscy byliśmy pod wrażeniem tego miejsca. Duże, europejskie miasto zrywało ze stereotypem biednej Rumunii. Młodzież zgodnie stwierdziła, że trudno znaleźć przewodnika, który opowiadałby o zabytkach równie ciekawie i z pasją co pani Ela, która nam tego dnia towarzyszyła.

Wtorek był właściwie ostatnim dniem, który w całości spędziliśmy w Rumunii. Po raz kolejny odwiedziliśmy miejscową szkołę, gdzie bawiliśmy się i pomagaliśmy w lekcjach przedszkolakom i uczniom zerówki. Po południu pojechaliśmy do Kaczyki. Obowiązkowym punktem było oczywiście zwiedzanie kopalni soli. Później odpoczywaliśmy w basenach solankowych w jednym z miejscowych ośrodków wypoczynkowych.

W środę musieliśmy wstać bardzo wcześnie. Można powiedzieć, że nie opłacało nam się kłaść spać. Punktualnie o 3:00 w nocy był już po nas autobus, który zawiózł nas na lotnisko Otopeni w Bukareszcie. Mimo korków udało nam się przejechać przez centrum rumuńskiej stolicy i zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie przed Pałacem Parlamentu.

Lot z Bukaresztu do Warszawy przebiegł bardzo spokojnie. Wszyscy zgodnie stwierdziliśmy, że

Duminica a fost pentru noi o zi de odihnă. Ne-am trezit puțin mai târziu decât de obicei și am mers la liturghie la biserica din localitate. Liturghia oficiată în limba polonă a fost o trăire mare. Mai târziu, pe jos, prin munți am trecut în Pleșa. Acolo, ne-am odihnit în mijlocul naturii. O parte dintre noi ne-am cățarat pe stânci, iar alții au stat la soarele de octombrie, care strălucea în acea zi destul de tare.

Ziua de luni am petrecut-o la Iași. Toți am fost impresionați de acest loc – un oraș mare european contrar cu stereotipul României sărace. Elevii mei au constatat că este greu de găsit un ghid care ne-ar povesti mai interesant despre obiectivele turistice și cu atâtă pasiune ca doamna Ela care ne-a însoțit în această zi.

Marți a fost, de fapt, ultima zi pe care am petrecut-o în România. Încă o dată am vizitat școala din localitate, unde ne-am jucat și i-am ajutat la lecții pe preșcolarii și elevii din clasa 0. După-amiază am plecat la Căcica. Un punct obligatoriu a fost bineînțeles vizitarea salinei. Mai târziu ne-am odihnit în bazinele cu apă sărată într-unul din centrele de odihnă din localitate.

Miercuri trebuia să ne trezim foarte devreme. Putem spune că nu merita să mergem la culcare. Punctual, la ora 3:00 noaptea a sosit după noi autobuzul care ne-a dus până la aeroportul Otopeni din București. În ciuda blocajelor din trafic, am reușit să trecem prin centrul capitalei și să ne facem o fotografie în fața Palatului Parlamentului.

Zborul din București la Varșovia a decurs foarte bine. Cu toții am constatat că excursia în România a fost absolut unică. Revenind la școala noastră, la Nie-

wycieczka do Rumunii była jedyna w swoim rodzaju. Już w naszej szkole, na gdańskim Niedźwiedniku, zaczęliśmy snuć plany kolejnego wyjazdu, tym razem na wiosnę. Czy nam się uda? Zobaczymy. Jak powiedział jeden z uczniów: „Wycieczki są nieodłącznym elementem życia naszej klasy”. Pewni jesteśmy tego, że chwile spędzone na Bukowinie na zawsze zostaną w naszych sercach.

Marcin Wójcik

Zdjęcia nadesłane przez autora | Fotografii trimise de către autor

„Kresy 2018”

„Kresy” – to nazwa Konkursu Recytatorskiego, zainicjowanego w 1991 r. i organizowanego nieprzerwanie od tamtej pory do dziś przez Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Białymstoku. Tam w właśnie w grudniu każdego roku odbywa się finałowy Międzynarodowy Konkurs Recytatorski dla Polaków z Zagranicy im. Adama Mickiewicza „Kresy”. Biorą w nim udział laureaci konkursów centralnych w krajach zamieszkania z najstarszej kategorii wiekowej (od lat 16). Rumunia w tym roku weźmie udział w białostockim finale po raz 22.

Rumuńskie eliminacje zazwyczaj odbywają się w okolicach 11 listopada, co daje możliwość do wspólnego świętowania przy tej okazji Narodowego Święta Niepodległości. Tak też było w tym roku, zwłaszcza że obchodzimy Stulecie Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Scena przystrojona była w polskie barwy narodowe. Ze specjalnym programem artystycznym wystąpili uczniowie Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołonce, przygotowani przez Marię Ostrowschi-Chahula. O godzinie 12:00 polskiego czasu odśpiewaliśmy natomiast „Mazurek Dąbrowskiego” w ramach akcji „Zaśpiewajmy razem hymn”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

dzwiednik din Gdańsk am început să facem planuri pentru următoarea excursie, de această dată, la primăvară. Oare vom reuși? Vom vedea. Cum a zis unul dintre elevi: „Excursiile sunt un element inseparabil al vieții clasei noastre”. Suntem siguri că momentele petrecute în Bucovina vor rămâne mereu în inimile noastre.

Trad. Ilona Biseada

„Kresy” – reprezintă denumirea Concursului de Recitare, inițiat în anul 1991 și organizat neîntrerupt de atunci până astăzi de filiala din Podlasie a Asociației „Wspólnota Polska” la Białystok. Tocmai acolo, în luna decembrie a fiecărui an are loc finala Concursului de Recitare Internațional „Adam Mickiewicz” Kresy pentru polonezii din străinătate. La concurs participă laureații etapelor naționale din țările în care locuiesc participanții de la cea mai mare categorie de vârstă (de la 16 ani). În acest an România va lua parte la finala din Białystok pentru a XXII-a oară.

De obicei, etapele naționale din România au loc în jurul datei de 11 noiembrie, ceea ce oferă posibilitatea sărbătoririi comune a Zilei Independenței. Așa a fost și în acest an, mai ales că celebrăm aniversarea a o sută de ani de la Redobândirea Independenței de către Polonia. Scena a fost decorată în culorile drapelului polonez. Cu un program artistic special au evoluat elevii Școlii Gimnaziale „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou, pregătiți de Maria Ostrowschi-Chahula. La ora 12:00, ora poloneză, am cântat „Mazurek Dąbrowskiego” în cadrul acțiunii „Să cântăm împreună imnul” organizate de Asociația „Wspólnota Polska”.

Pe 10 noiembrie a.c., pe scena Casei Polone din Solonețu Nou au evoluat peste o sută de recitatori. Bun

10 listopada tr. na scenie Domu Poskiego w Nowym Soloncu wystąpiła ponad setka recytatorów. Przywitał ich prezes Związku Polaków w Rumunii Gerwazy Longher. Towarzyszyły nam także podczas całego konkursu panie Victoria Longher – poseł do Parlamentu Rumunii z ramienia polskiej mniejszości oraz Cristina Albu – inspektor do spraw języka polskiego w Wojewódzkim Kuratorium Szkolnym w Suczawie. Było też wielu rodziców, dziadków i oczywiście nauczyciele – sukcesy dzieci na scenie to także w dużej mierze ich zasługa.

Ponieważ konkurs cieszy się ogromnym powodzeniem wśród najmłodszych, organizatorzy podzielili ich dodatkowo na kategorie dzieci przedszkolnych i z

venit le-a urat președintele Uniunii Polonezilor din România, Ghervazen Longher. De asemenea, ne-au însoțit pe durata întregului concurs doamnele Victoria Longher – deputat în Parlamentul României din partea minorității polone, precum și Cristina Albu – inspektor de limba polonă la Inspectoratul Școlar Județean Suceava. De asemenea, au fost mulți părinți, bunici și bineînțeles profesori, iar succesele copiilor de pe scenă reprezintă în mare măsură meritul lor.

Deoarece concursul se bucură de mare succes printre cei mai mici, organizatorii i-au împărțit în plus în categoria preșcolarilor și a copiilor din clasa 0, elevii claselor I și II, precum și elevii claselor a II-a și a IV-a. Pe toți recitatorii i-a evaluat juriul alcătuit din doamnele

zerówki, uczniów klas I i II oraz klas II i IV. Wszystkich recytatorów oceniało jury, złożone z pań Janiny Hahuli-Straton i Luciki Țebrean oraz pana Bolka Majerika, których recytatorom przedstawiać nie trzeba. Janina Hahula-Straton z Suczawy sama kiedyś z powodzeniem recytowała i była wielokrotną laureatką rumuńskich eliminacji i uczestniczką białostockich finałów. Lucica Țebrean to wykształcona w Polsce pedagog w szkole integracyjnej w Gura Humorului, inicjator i organizator wielu projektów edukacyjnych i kulturalnych, a Bolek Majerik to znany rzeźbiarz i piszący po polsku poeta z Pleszy.

Tradycyjnie już obrady jury lekkie nie były, ale zakończyły się szczęśliwie długo oczekiwanym werdyktem. W I kategorii wiekowej (dzieci przedszkolnych i z zerówki) jury przyznało miejsce I Adelinowi Bălănică z Nowego Sołońca, miejsce II – Simonie Besiadetchi z Suczawy, miejsce III – Adelinie Geaninie Bieleș z Nowego Sołońca, a także przyznało pięć wyróżnień: Claudii Baleac z Pojany Mikuli oraz Cristiano-owi Petru Drosceakowi, Annie Mai Marculeac, Cristianowi Iosifowi Șporneakowi i Partycji Zielonce z Nowego Sołońca.

W kategorii II (uczniów klas I i II) jury postanowiło przyznać dwie równorzędne nagrody I Yasmine Longher z Nowego Sołońca i Ștefanowi Emanuelowi Calistru z Suczawy oraz nagrodę II Agacie Beleş z Nowego Sołońca. Wyróżnienia otrzymali natomiast:

Janina Hahula-Straton și Lucica Țebrean, precum și domnul Bolek Majerik, pe care nu trebuie să îi prezentăm recitatorilor. Janina Hahula-Straton din Suceava a recitat cândva cu succes și a fost în repetate rânduri laureată a etapelor naționale din România și participantă la finalele din Białystok. Lucica Țebrean a studiat în Polonia, este pedagog la o școală de educație incluzivă din Gura Humorului, inițiatorea și organizatoarea multor proiecte educaționale și culturale, iar Bolek Majerik este un sculptor și poet care scrie versuri în limba polonă din Pleșa.

În mod tradițional, dezbaterile juriului nu au fost ușoare, dar s-au terminat cu mult așteptatul verdict. La prima categorie de vârstă (preșcolari și copii de clasa 0) juriul a acordat locul I lui Adelin Bălănică din Solonețu Nou, locul II – Simoniei Besiadetchi din Suceava, locul III – Adelinei Gianina Bieleș din Solonețu Nou, dar a acordat și cinci mențiuni: Claudiei Baleac din Poiana Micului, precum și lui Cristian Petru Drosceac, Annei Maia Marculeac, lui Cristian Iosif Șporneac și Patriciei Zielonce din Solonețu Nou.

La categoria a II-a (elevii claselor I și a II-a) juriul a decis să acorde două premii I de aceeași valoare: Yasminei Longher din Solonețu Nou și lui Ștefan Emanuel Calistru din Suceava și premiul II Agatei Beleş din Solonețu Nou. În schimb, mențiuni au primit: Claudia Catargiu din Poiana Micului, Marian Drosceac, Gabriela Nicoleta Drosceac, Ewa Emilia Marculeac, Irina Pie-

Claudia Catargiu z Pojany Mikuli, Marian Droșceac, Gabriela Nicoleta Droșceac, Ewa Emilia Marculeac, Irina Pietrowski, Alexandru Stașcovean i Florina Maria Șporneac z Nowego Sołońca oraz Patrick Ursachi z Seretu.

trowski, Alexandru Stașcovean și Florina Maria Șporneac din Solonețu Nou, precum și Patrick Ursachi din Siret.

La a III-a categorie de vârstă (elevii claselor II și IV) juriul i-a acordat locul I Mariei Surmei din Siret.

W kategorii III (uczniów klas II i IV) jury nagrodziło I miejscem Marię Surmei z Seretu. Miejsce II przyznało Amadzie Daianie Bieleș z Nowego Sołońca, a miejsce III – Alexandrze Pamparău z Pojany Mikuli. Wyróżniło zaś: Davida Catargiu i Terezę Hofman z Pojany Mikuli, Albera Cohuta, Elizeę Iedenac, Lucikę Malițchi i Andreę Nichitoi z Nowego Sołońca oraz Alexię Pârôlg i Davida Piesciuka z Seretu.

Locul II i-a acordat Amadei Daiana Bieleș din Solonețu Nou, iar locul III – Alexandrei Pamparău din Poiana Micului. Juriul a acordat mențiuni: lui David Catargiu și Terezei Hofman din Poiana Micului, lui Albert Cohut, Elizei Iedenac, Lucicăi Malițchi și Andreei Nichitoi din Solonețu Nou, precum și Alexiei Pârôlg și lui David Piesciuc din Siret.

W kategorii IV (uczniów klas V-VIII) za najlepszą jury uznało Anę Marię Iliuc z Wikszan. Miejsce II zdobyła Faustina Alexandrovici z Pleszy, a III – Caterina Beleş z Nowego Sołońca. Przyznano także dziewięć wyróżnień, które otrzymali: Gabriel Drozdec, Veronica Galiş i Monica Hofman z Pojany Mikuli, Rafael Marculeac, Ionuţ Molner i Nicoleta Tcaci z Nowego Sołońca, Armina Maria Gradinariu i Bianca Pieszczoach z Seretu oraz Bianca Hopulele z Kaczyki.

La categoria a IV-a (elevii claselor V-VIII) juriul a apreciat-o ca fiind cea mai bună pe Ana Maria Iliuc din Vicşani. Locul II a obţinut Faustina Alexandrovici din Pleşa, iar locul III – Caterina Beleş din Soloneţu Nou. De asemenea, juriul a acordat nouă menţiuni pe care le-au obţinut: Gabriel Drozdec, Veronica Galiş şi Monica Hofman din Poiana Micului, Rafael Marculeac, Ionuţ Molner şi Nicoleta Tcaci din Soloneţu Nou, Armina Maria Gradinariu şi Bianca Pieszczoach din Si-ret, precum şi Bianca Hopulele din Cacica.

Największe emocje towarzyszyły występom najstarszej kategorii wiekowej. Stawką były nie tylko nagrody, ale także udział w białostockim finale. Miejsce I jury postanowiło przyznać Cristinie Balac, miejsce II – Monice Eugenii Marculeac, a miejsce III – Anastazii Drozdek – wszystkie pochodzą z Pojany Mikuli. Wyróżnienia otrzymały natomiast: Iuliana Ana Balac z Pojany Mikuli i Andreea Sara Beleş z Nowego Szołonia. Wszystkie laureatki są uczennicami Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului.

Podczas XXVII Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy 2018” w Białymstoku w dniach 10-15 grudnia Rumunię reprezentować będą Cristina Balac i Monica Eugenia Marculeac. Przed nimi kolejne emocje i moc wrażeń podczas konkursu, warsztatów i wielu ciekawych wydarzeń, jakie organizatorzy rokrocznie przygotowują dla uczestników białostockiego finału. Trzymajmy mocno kciuki za Cristinę i Monikę!

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Foto: Ierzyńska Michalina Budaś

Cele mai mari emoții i-au însoțit pe concurenții de la cea mai mare categorie de vârstă. Miza nu au constituit-o doar premiile, ci și participarea la finala de la Białystok. Juriul a decis să acorde locul I Cristinei Balac, locul II – Monicăi Eugenia Marculeac, iar locul III – Anastasiei Drozdek – toate provin din Poiana Micului. Mențiuni au primit în schimb: Iuliana Ana Balac din Poiana Micului și Andreea Sara Beleş din Solonețu Nou. Toate laureatele de la această categorie sunt eleve la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului.

În timpul celei de a XXVII-a ediții a Concursului de Recitare „Adam Mickiewicz” Kresy 2018, de la Białystok în zilele de 10-15 decembrie vor reprezenta România Cristina Balac și Monica Eugenia Marculeac. Le așteaptă alte emoții și impresii în timpul concursului, atelierelor și multe evenimente interesante pe care organizatorii le pregătesc anual pentru participanții de la finala din Białystok. Să le ținem pumnii Cristinei și Monicăi!

Trad. Iлона Biseada

KRONIKA BUKOWIŃSKICH POLAKÓW 1905

CRONICA POLONEZILOR BUCOVINENI 1905

LISTOPAD

11.01. – Czerniowce: Z powodu uroczystości Wszystkich Świętych 88. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej” ukazał się o jeden dzień wcześniej. W nim m.in. artykuł „W jedność siła”, ukazujący wieloletnią pracę Krzysztofa Abrahamowicza w Sejmie bukowińskim na rzecz polskości i jedności Polaków.

NOIEMBRIE

11.01. – Cernăuți: Datorită ceremoniilor din Sărbătoarea Tuturor Sfinților, nr. 88 al anului 23 al „Gazetei Polone” a apărut cu o zi mai devreme. Printre altele, a apărut articolul „În unitate este puterea”, arătând activitatea îndelungată a lui Krzysztof Abrahamowicz în Seimul bucovinean în favoarea unității polonezilor și a spiritului polonez.

11.01.-02. – Czerniowce: Kronikarz „Gazety Polskiej” poczynił spostrzeżenia o rozmaitych zachowaniach, którymi podzielili się z czytelnikami. Mimo wezwań kapłanów i prasy, znaczna część ludzi przesadza ze zdobieniem grobów, nie wszyscy godnie się zachowują, a tylko więcej niż w latach poprzednich było ofiarności na rzecz ubogich. W tych dniach członkinie sekcji dobroczynności TBPiCP (Brudzowa, Furdzikowa, Lewicka, Rapfowa, Ronguszowa, Sołyńska, Szulcowa, Warteresiewiczowa i Würflowa) uzbierały 37 kor.; za krzyże z lampkami uzyskano 200 kor.

11.02. – Czerniowce: Posiedzenie wydziału TBPiCP pod przewodnictwem prezesa dr. Tadeusza Mischkego przesunęło termin uroczystości poświęcenia Domu Polskiego na 25-26 listopada 1905 r. z powodu przeciągających się prac wykończeniowych.

11.02. – Czerniowce: Przeżywszy lat 69 nagle zmarł Antoni Kużela, nauczyciel muzyki w seminarium nauczycielskim i w szkole ćwiczeń. Jego pogrzeb odbył się w sobotę 4 listopada z licznym udziałem kolegów nauczycieli.

11.03. – Czerniowce: Na posiedzeniu Sejmu bukowińskiego poseł prof. dr Alfred Halban wygłosił świetne przemówienie podczas dyskusji generalnej i zgłosił dwie rezolucje w sprawie ustawy propinacyjnej. Jedna z rezolucji dotyczyła ograniczenia liczby szynków. W gminach wiejskich jeden szynk powinien przypadać na 800, w gminach miejskich i małomiejskich – na 500 mieszkańców.

11.03. – Czerniowce, sala prób Towarzystwa Muzycznego: Doroczne walne zgromadzenie członków Towarzystwa Muzycznego.

11.04. – Czerniowce: Na walnym zgromadzeniu członków Towarzystwa Akademików Polskich „Ognisko” wybrano członków nowego wydziału, który ukonstytuował się następująco: słuchacz filozofii Stanisław Wład – prezes, słuchacz praw Adolf Bohosiewicz – wiceprezes, słuchacz filozofii Franciszek Krzyżanowski – sekretarz, słuchacz filozofii Piotr Laurecki – bibliotekarz, słuchacz filozofii Kazimierz Wład – skarbnik, słuchacz praw Leopold Womela – zawiadowca lokalu i czasopism.

11.05. – Suczawa, Czytelnia Polska: Miejskowa Czytelnia Polska urządziła wieczorek kościuszkowski z bogatym programem (odczyt i przemówienie Kwiatkowskiego, „Polonez Kościuszki” w wykonaniu duetu Frankie-Willebrand i panna Rybczyk, „Bitwa raclawicka” w deklamacji córeczki prezesa Sworakowskiego, „Pogrzeb Kościuszki” i „Do matki Polki” w recytacji Szeliskiego, uvertura do „Cyrulika Sewilskiego”, „Wyspa duchów” i „Tęsknota” w wykonaniu orkiestry, „Elegia” w wykonaniu pani Czerny i panny Lindner przy akompaniamencie skrzypcowym, „O świcie”, „Za Ojczyznę” i „Wilija” w wykonaniu chóru mieszanego, „Polonez jubileuszowy” Ottona Mieczysława Żukowskiego w wykonaniu chóru mieszanego i orkiestry.

11.06. – Czerniowce, Kasyno Polskie: Posiedzenie wydziału bukowińskiego Koła Polskiego.

11.<09. – Czerniowce: Markus i Kalman Fischerowie ofiarowali na cele humanitarne 9550 kor., z czego prezydent Czerniowiec przeznaczył: 400 kor. – na ubogich

11.01.-02. – Cernăuți: Cronicarul „Gazetei Polone” a făcut observații privind diferite comportamente pe care le-a comentat cu cititorii. În pofida apelurilor preoților și a presei o mare parte din oameni exagerează cu împodobirea mormintelor, nu toți se comportă cu demnitate și doar mai mult ca în anii precedenți au prezentat donațiile pentru cei săraci. În acele zile membrele secției de caritate a APAF și L (Brudzowa, Furdzikowa, Lewicka, Rapfowa, Ronguszowa, Sołyńska, Szulcowa, Warteresiewiczowa și Würflowa) au adunat 37 de coroane; pentru crucile cu candelile s-au obținut 200 de coroane.

11.02. – Cernăuți: La ședința comitetului APAF și L sub conducerea președintelui dr. Tadeusz Mischke a fost schimbat termenul pentru festivitatea de sfințire a Casei Polone pentru data de 25-26 noiembrie 1905 datorită lucrărilor prelungite de finisare.

11.02. – În vârstă de 69 de ani a decedat subit Antoni Kużela, profesor de muzică la institutul pedagogic și școala de practică pedagogică. În mormântarea sa a avut loc sâmbătă, 4 noiembrie cu o mare participare a cadrelor didactice.

11.03. – Cernăuți: La ședința Seimului bucovinean deputatul prof. dr. Alfred Halban a rostit un excelent discurs în timpul discuțiilor generale și a prezentat două rezoluții cu privire la legea funciară. Una dintre rezoluții prevedea limitarea numărului de cârciumi. În localitățile rurale, o cârciumă trebuia să revină la 800 de locuitori, iar în cele orașenești și orașe mici la 500 de locuitori.

11.03. – Cernăuți, sala de repetiții a Societății de Muzică: A avut loc adunarea generală anuală a membrilor Societății de Muzică.

11.04. – Cernăuți: La adunarea generală a membrilor Societății Studenților Polonezi „Ognisko” au fost aleși membrii noului comitet: studentul la filozofie Stanisław Wład – președinte, studentul la drept Adolf Bohosiewicz – vicepreședinte, studentul la filozofie Franciszek Krzyżanowski – secretar, studentul la filozofie Piotr Laurecki – bibliotecar, studentul la filozofie Kazimierz Wład – trezorier, studentul la drept Leopold Womela – administrator de local și publicații.

11.05. – Suceava, sala Societății Polone de Lectură: Societatea Polonă de Lectură din localitate a organizat serata lui Kościuszko cu un program bogat (prelegerea și cuvântarea lui Kwiatkowski, „Polonezul lui Kościuszko”, dans realizat de duetul Frank-Willebrand și domnișoara Rybczyk, poezia „Bătălia de la Raclawice”, recitată de fetița președintelui Sworakowski, poeziile „Funeraliile lui Kościuszko” și „La mama poloneză” în recitarea lui Szeliski, uvertura la „Cyruлик Sewilski”, „Wyspa duchów” și „Tęsknota” în interpretarea orchestrei, „Elegia” în interpretarea doamnei Czerna și domnișoarei Lindneracompaniate la vioară, „O świcie”, „Za Ojczyznę” și „Wilija” în interpretarea corului mixt, „Polonezul jubiliar” de Otton Mieczysław Żukowski în interpretarea corului mixt și a orchestrei.

11.06. – Cernăuți, Cazinoul Polonez: A avut loc ședința comitetului Cercului Polonez bucovinean.

11.<09. – Cernăuți: Markus și Kalman Fischer au oferit pentru scopuri umanitare suma de 9550 coroane, din

katolików obrządku łacińskiego, 300 kor. – dla ubogich katolików obrządku ormiańskiego, 200 kor. – dla Bursy Polskiej im. A. Mickiewicza, 200 kor. – dla Bursy Katolickiej im. Issakowicza, 800 kor. – dla Ochronki Katolickiej Sióstr Felicjanek, 250 kor. – dla Towarzystwa Dobroczyńności, 200 kor. – dla Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego.

11.09. – Czerniowce: Przed miejscową komisją kwalifikacyjną rozpoczęły się egzaminy nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych.

11.09. – Czerniowce: W salonach marszałka Wassilki odbył się raut dla 150 zaproszonych gości. Między nimi znajdowali się również Polacy: marszałek pow. zbarskiego dr Tadeusz Niementowski, ks. inf. Kajetan Kasprowicz, dr Bohosiewicz, radca apelacyjny Chlebek, Jasioniecki, kierownik starostwa radca Krześniowski, wiceprezydent Rady Kultury Krajowej A. Łukasiewicz, prokurator państwa Michalski, Trompeteur, wiceprezydent Banku Krajowego dr Kajetan Stefanowicz, dyrektor Reprezentacji Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Karol Witkowski.

11.<12. – Suczawa-Czerniowce: Prezydent lwowskiego Sądu Krajowego Wyższego dr Tchórznicki w towarzystwie radcy tegoż Sądu Gugalskiego zwizytował sąd obwodowy w Suczawie. Po wizytacji sądu obwodowego w Suczawie prezydent lwowskiego Sądu Krajowego Wyższego dr Tchórznicki w towarzystwie radcy tegoż Sądu Gugalskiego przybył do Czerniowiec, gdzie prezydent kraju dr Bleyleben wydał śniadanie z udziałem najwyższych urzędników krajowych, m.in. prokuratora państwa Michalskiego i radcy Gugalskiego.

11.12. – Czerniowce: Ukazał się 91. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”, do którego dołączono 16. arkusz powieści B. Bolesławity pt. „Przed burzą”.

11.12. – Czerniowce, sala ratuszowa: Wiec kolejarzy poświęcony sytuacji materialnej z udziałem redaktora „Kolejarza”, którego przemówienie w języku polskim sprawiło wielkie wrażenie na uczestnikach.

11.13. – Czerniowce, Rumuński Dom Narodowy: Zgromadzenie Towarzystwa Rolniczego „Bukowina”, które dzięki pracom dr. Kajetana Stefanowicza zaczyna odgrywać coraz większą rolę w skupianiu bukowińskich rolników wokół spraw gospodarczych.

12.14. – Czerniowce: Wybory uzupełniające do bukowińskiej Izby Handlowej i Przemysłowej.

11.15. – Czerniowce, sala w Hotelu pod Czarnym Orłem: Bankiet pożegnalny posła prof. dr. Alfreda Halbana opuszczającego Czerniowce po 11 latach pracy na miejscowym uniwersytecie i w polskich organizacjach, jak: Koło Polskie, TBPiCP, Towarzystwo Bursy Polskiej im. A. Mickiewicza i in.

11.15. – Czerniowce: Do tego dnia trwał konkurs na stypendium fundacji Krzysztofa Prunkuła dla Bukowińczyka obrządku ormiańskiego, studenta medycyny lub prawa.

11.<16. – Lwów: Lwowscy arcybiskupi dr Józef Bilczewski i Józef Teodorowicz udali się do Wiednia na konferencję biskupów austriackich.

11.17. – Czerniowce, sala Towarzystwa Muzycznego: Koncert muzyki kameralnej m.in. z udziałem Stefana Stefanowicza (wiolonczela).

care primarul oraşului Cernăuţi a destinat: 400 coroane pentru catolicii nevoiaşi de rit latin, 300 coroane pentru catolicii nevoiaşi de rit armean, 200 coroane pentru Internatul Polonez „A. Mickiewicz”, 200 coroane pentru Internatul Catolic „Issakowicz”, 800 coroane pentru Centrul Catolic de ocrotire a Surorilor Feliciene, 250 coroane pentru Societatea de Caritate, 200 coroane pentru Societatea de Salvare voluntară.

11.09. – Cernăuţi: În faţa comisiei locale de calificare au început examinările cadrelor didactice pentru şcolile populare normale şi institute.

11.09. – Cernăuţi: În saloanele mareşalului Wassilka a avut loc o recepţie pentru 150 de invitaţi. Printre ei s-au aflat şi polonezi: mareşalul districtului Zbaraj dr. Tadeusz Niementowski, pr. infulat Kajetan Kasprowicz, dr. Bohosiewicz, consilierul juridic Chlebek, Jasioniecki, şeful districtului consilierul Krześniowski, vicepreşedintele Consiliului Cultural al Ţării A. Łukasiewicz, procurorul de stat Michalski, Trompeteur, vicepreşedintele Băncii Naţionale dr. Kajetan Stefanowicz, directorul Reprezentanţei Societăţii de Asigurări Mutuale din Cracovia Karol Witkowski.

11.<12. – Suceava-Cernăuţi: Preşedintele Tribunalului Suprem al Ţării din Liov dr. Tchórznicki împreună cu consilierul aceluişi tribunal Gugalski au vizitat Tribunalul regional din Suceava. După vizitarea Tribunalului regional din Suceava preşedintele Tribunalului Suprem al Ţării dr. Tchórznicki împreună cu consilierul aceluişi Tribunal Gugalski au sosit la Cernăuţi, unde preşedintele ţării dr. Bleyleben a oferit micul dejun cu participarea celor mai înalţi oficiali ai ţării, printre alţii, procurorul de stat Michalski şi consilierul Gugalski.

11.12. – Cernăuţi: A apărut nr. 91 al anului 23 al „Gazetei Polone” la care a fost ataşat capitolul 16 al romanului „Înainte de furtună” de B. Bolesławita.

11.12. – Cernăuţi, sala primăriei: A avut loc mitingul feroviarilor dedicat situaţiei materiale cu participarea redactorului revistei „Kolejarz” al cărui discurs în limba polonă a făcut o mare impresie asupra participanţilor.

11.13. – Cernăuţi, Casa Naţională Română: A avut loc adunarea Societăţii Agricole „Bukowina”, care datorită lucrărilor dr. Kajetan Stefanowicz începe să joace un rol din ce în ce mai mare în concentrarea agricultorilor în jurul problemelor economice.

11.14. – Cernăuţi: Au avut loc alegerile suplimentare pentru Camera de Comerţ şi Industrie din Bucovina.

11.15. – Cernăuţi, sala Hotelului sub Vulturul Negru: A avut loc banchetul de rămas bun al deputatului prof. dr. Alfred Halban care părăseşte oraşul Cernăuţi după 11 ani de muncă la universitatea şi în organizaţiile poloneze, cum ar fi: Cercul Polonez, APAF şi L, Societatea Internatului Polonez „A. Mickiewicz” şi altele.

11.15. – Cernăuţi: Concursul pentru bursa fundaţiei lui Krzysztof Prunkuł pentru un bucovinean de rit armean, un student la medicină sau drept.

11.<16. – Liov: Arhiepiscopii de Liov dr. Józef Bilczewski şi Józef Teodorowicz au plecat la Viena la conferinţa episcopilor austrieci.

11. 17. – Cernăuţi, sala Societăţii de Muzică: A avut loc concertul de muzică de cameră cu participarea, printre alţii, a lui Stefan Stefanowicz (violoncel).

11.18. – Czerniowce: Prezes TBPiCP dr Tadeusz Mischke wyjechał do Lwowa celem uzgodnienia z aktorami tamtejszymi programu uroczystości poświęcenia Domu Polskiego w Czerniowcach.

11.18.-22. – Wiedeń: V. Ogólnoaustriacki Wiec Katolicki. W pierwszym dniu obrad w imieniu bukowińskich katolików przemawiał ks. inf. Józef Schmid po polsku i niemiecku. Do uczestniczących w wiecu arcybiskupów lwowskich dr. Józefa Bilczewskiego i Józefa Teodorowicza wydział bukowińskiego Koła Polskiego wysłał telegramy z życzeniami, które zostały zakomunikowane prezidium wiecu.

11.19. – Czerniowce: W kościele OO. Jezuitów czczono św. Stanisława Kostkę jako patrona młodzieży i Polski nabożeństwami odprawianymi przez cały dzień.

11.19. – Lwów: Uroczyste odsłonięcie pomnika Bartosza Głowackiego i rozpoczęcie zbiórki na ufundowanie bursy jego imienia dla kształcących się dzieci wiejskich we Lwowie.

11.20. – Czerniowce: Wydział TBPiCP zaprosił wszystkich rodaków wraz z rodzinami na uroczystość poświęcenia i otwarcia nowego Domu Polskiego w dniach 2-3 grudnia 1905 r.

11.20. – Czerniowce: Wydział Koła Polskiego uchwalił wysłać posłowi Krzysztofowi Abrahamowiczowi „pisemne wyrazy głębokiego uznania i wdzięczności za dzielną obronę praw żywiołu polskiego w szkolnictwie bukowińskim i wniesienie rezolucji w sprawie nauki języka polskiego i nauki religii w bukowińskich szkołach ludowych i średnich”.

11.22. – Kocmań: Do komitetu dróg powiatowych wybrano m.in. Kazimierza Bohdanowicza, Grzegorza Jakubowicza, Feliksa Passakasa.

11.22. – Lwów: Wiec galicyjskich i bukowińskich producentów spirytusu, na którym uchwalono statut przyszłego Związku oraz wybrano komitet wykonawczy, do którego wszedł m.in. Stanisław Bohdanowicz.

11.<23. – Czerniowce: Na wniosek radcy Sądu Krajowego Wyższego posła Zachariasza Bohosiewicza Sejm uchwalił wypłacić w 1906 r. subwencje instytucjom polskim: Bursie Katolickiej im. Issakowicza – 800 kor., Ochronce Katolickiej SS. Felicjanek – 800 kor., sekcji dobroczynności TBPiCP – 300 kor., Stowarzyszeniu Rękodzielników Polskich „Gwiazda” – 100 kor., Towarzystwu Bursy Polskiej im. A. Mickiewicza – 1500 kor., Zakładowi SS. Rodziny Maryi – 500 kor.

11.23. – Czerniowce: Ukazał się sześciostronicowy 94. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”, w którym m.in. podano szczegółowy program dwudniowych uroczystości poświęcenia i otwarcia Domu Polskiego w Czerniowcach.

11.26. – Czerniowce: Zgromadzenie w szkole przy ul. Wydziału Krajowego nauczycieli szkół miejskich obradujących nad regulacją płac. Przyjęto projekt postulowanych zmian do podania ich do dyskusji zgromadzeniu ludowemu.

11.26. – Czerniowce: Rocznica śmierci Adama Mickiewicza. Ponieważ uroczystość poświęcenia Domu Polskiego ponownie odroczone, tym razem do 3 grudnia 1905 r., „Ognisko” nie ustaliło terminu tradycyjnych obchodów tej rocznicy.

11.18. – Cernăuți: Președintele APAF și L dr. Tadeusz Mischke a plecat la Liov cu scopul de a stabili cu actorii de acolo programul festivităților de sfințire a Casei Polone din Cernăuți.

11.18-22. – Viena: A avut loc a V-a Conferință Catolică generală, austriacă. În prima zi a dezbaterilor a vorbit în numele catolicilor bucovineni pr. infulat Józef Schmid în limba polonă și germană. Pentru arhiepiscopii din Liov dr. Józef Bilczewski și Józef Teodorowicz participanți la conferință, comitetul Cercului Polonez bucovinean a trimis telegrame cu urări care au fost comunicate prezidiului conferinței.

11.19. – Cernăuți: În biserica Fraților Iezuiți a fost sărbătorit Sf. Stanisław Kostka ca patron al tineretului și al Poloniei prin Sf. Liturghii celebrate pe tot parcursul zilei.

11.19. – Liov: A avut loc dezvelirea festivă a statuii lui Bartosz Głowacki și începerea strângerii fondurilor pentru internatul cu numele său pentru elevii satelor care studiază la Liov.

11.20. – Cernăuți: Comitetul APAF și L a invitat toți compatrioții cu familiile lor la festivitatea de sfințire și deschidere a noii Case Polone în zilele de 2-3 decembrie 1905.

11.20. – Cernăuți: Comitetul Cercului Polonez a hotărât să trimită în scris deputatului Krzysztof Abrahamowicz „aprecieri de profundă recunoștință și grațitudine pentru apărarea curajoasă a drepturilor în învățământul polonez din Bucovina și introducerea hotărârii în problema studierii limbii polone și învățării religiei în școlile populare și medii din Bucovina.

11.22. – Cozmeni: În comitetul drumurilor districtuale au fost aleși, printre alții, Kazimierz Bohdanowicz, Grzegorz Jakubowicz, Feliks Passakas.

11.22. – Liov: La conferința producătorilor de alcool din Galiția și Bucovina s-a hotărât statutul viitoarei Uniuni și s-a ales comitetul executiv în care a fost ales, printre alții, Stanisław Bohdanowicz.

11.<23. – Cernăuți: La propunerea consilierului Tribunalului Suprem al Țării, deputatul Zachariasz Bohosiewicz, Seimul a hotărât să plătească în anul 1906 subvenții următoarelor instituții poloneze: Internatului Catolic „Issakowicz” – 800 de coroane, Centrului Catolic de Ocrotire a Surorilor Feliciene – 800 de coroane, Secției de Caritate a APAF și L – 300 de coroane, Asociației Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda” – 100 de coroane, Societății Internatului Polonez „A. Mickiewicz” – 1500 de coroane, Așezământului Surorilor Familiei Mariei – 500 de coroane.

11.23. – Cernăuți: A apărut nr. 94 de șase pagini al anului 23 al „Gazetei Polone” în care a fost dat programul detaliat al festivităților de două zile pentru sfințirea și deschiderea Casei Polone din Cernăuți.

11.26. – Cernăuți: La școala orașenească de pe str. Wydział Krajowy a avut loc adunarea cadrelor didactice din școlile orașenești care au dezbătut despre reglementarea salariilor. A fost adoptat un proiect cu modificările solicitate care va fi dat dezbaterii adunării poporului.

11.26. – Cernăuți: A avut loc comemorarea morții lui Adam Mickiewicz. Deoarece festivitatea de sfințire a Casei Polone a fost din nou amânată, de data aceasta

11.26. – Czerniowce, sala muzyczna: Koncert pianisty nadwornego Alfreda Grünfelda. W programie znajdowały się utwory Chopina.

11.28. – Czerniowce: Część mieszkańców czerniowieckich uczestniczyła w ogólnoaustriackiej manifestacji na rzecz powszechnego, równego, bezpośredniego i tajnego prawa wyborczego.

11.28.-29. – Kraków: Plenarne posiedzenie Zarządu Głównego TSL.

11.<30. – Panka-Wiedeń: Ziemianin Izydor Janosz został odznaczony przez cesarza Orderem Żelaznej Korony III klasy.

11.<30. – Sulz-Stangau (Niższa Austria): Przeżywszy lat 53 zmarł czerniowiecki adwokat i wieloletni członek TBPiCP, Izraelita przyznający się do polskości dr Bernard Funkenstein, który po przewiezieniu zwłok do Czerniowiec w piątek 1 grudnia 1905 r. został pogrzebany na cmentarzu czerniowieckim.

dr Jan Bujak – Kraków

până la 3 decembrie 1905, Societatea „Ognisko” nu a stabilit un termen de celebrări tradiționale a acestei aniversări.

11.26. – Cernăuți, sala de muzică: A avut loc concertul pianistului de la Curte, Alfred Grünfeld. În program s-au aflat creații de Chopin.

11.28. – Cernăuți: O parte din locuitorii din Cernăuți au participat la manifestația austriacă generală în problema dreptului electoral universal, egal, direct și secret.

11.28-29. – Cracovia: A avut loc ședința plenară a Conducerii Centrale a SSP.

11.<30. – Panca-Viena: Proprietarul funciar Izydor Janosz a fost decorat de împărat cu Ordinul Coroanei de Fier clasa a III-a.

11.<30. – Sulz-Stangau (Austria Inferioară): În vârstă de 53 de ani a decedat dr. Bernard Funkenstein, avocat din Cernăuți și membru mulți ani al APAF și L, evreu atașat spiritului polonez care, după aducerea rămășițelor pământești la Cernăuți, a fost înmormântat în cimitirul din Cernăuți vineri, 1 decembrie 1905.

Trad. Maria Mețec

KRONIKA BUKOWIŃSKICH POLAKÓW 1905

CRONICA POLONEZILOR BUCOVINENI 1905

GRUDZIEŃ

DECEMBRIE

12.01. – Czerniowce, sala Towarzystwa Muzycznego: Odbył się niezwykle koncert, w którym m.in. wystąpił 13-letni polski pianista Edward Steurman (syn samborskiego burmistrza), a Floriani odśpiewała także kilka piosenek w języku polskim. W koncercie brał udział dr Bazyli Duzinkiewicz.

12.01. – Lwów: Były profesor Uniwersytetu Czerniowieckiego a świeżo mianowany profesor Uniwersytetu Lwowskiego dr Alfred Halban wykładem wstępnym rozpoczął wykłady prawoznawstwa porównawczego wskazując na jego znaczenie.

12.<03. – Czerniowce: Towarzystwo Akademików Polskich „Ognisko” uczciło pamięć Adama Mickiewicza wieczorem koleżeńskim (okolicznościowe przemówienie prezesa „Ogniska” Stanisława Włada, deklamacje, odczyt o życiu i pismach A. Mickiewicza, pieśni narodowe).

12.02. – Czerniowce, mieszkanie prezesa Feliksa Passakasa w Hotelu pod Czarnym Orłem: Posiedzenie wydziału Koła Polskiego.

12.02. – Czerniowce, Dom Polski: Pierwszy dzień uroczystości poświęcenia i otwarcia czerniowieckiego Domu Polskiego według programu: wieniec pieśni polskich w wykonaniu 41. pułku piechoty, przemówienie prezesa TBPiCP dr. Tadeusza Mischkego, kantata J. Gallego w wykonaniu chóru mieszanego, deklamacje, I akt „Halki” Stanisława Moniuszki w wykonaniu amatorów czerniowieckich z partiami solowymi Dworskiej, Różyckiej, Hammera oraz lwowskiego śpiewaka operowego Jaromina, „Warszawianka” w wykonaniu artystów teatru lwowskiego.

12.01. – Cernăuți, sala Societății de Muzică: A avut loc un concert neobișnuit în care, printre alții, a evoluat pianistul polonez în vârstă de 13 ani Edward Steurman (fiul primarului din Sambor), iar Floriani a interpretat câteva cântece în limba polonă. La concert a participat dr. Bazyli Duzinkiewicz.

12.01. – Liov: Fostul profesor al Universității din Cernăuți și nou-numit profesor la Universitatea din Liov dr. Alfred Halban și-a început activitatea cu o prelegere introductivă despre jurisprudența comparată, subliniind importanța sa.

12.<03. – Cernăuți: Societatea Studenților Polonezi „Ognisko” a cinstit memoria lui Adam Mickiewicz printr-o serată colegială (discursul comemorativ al președintelui Societății „Ognisko” Stanisław Wład, recitări, prelegerea despre viața și scrierile lui A. Mickiewicz, cântece naționale).

12.02. – Cernăuți, locuința președintelui Feliks Passakas din Hotelul sub Vulturul Negru: A avut loc ședința comitetului Cercului Polonez.

12.02. – Cernăuți, Casa Polonă: Prima zi a festivității de sfințire și deschidere a casei Polone din Cernăuți, conform programului: cunună de cântece poloneze interpretate de regimentul 41 de infanterie, discursul președintelui APAF și L dr. Tadeusz Mischke, cantata de J. Gall în interpretarea corului mixt, recitări, actul I din opera „Halka” de Stanisław Moniuszko în interpretarea amatorilor din Cernăuți cu părți solo de Dworska, Różycka, Hammer, precum și a interpretului de operă Jaromin din Liov, piesa „Warszawianka” interpretată de artiștii teatrului din Liov.

12.03. – Czerniowce: Ukazał się 97. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. „Nasze święto” o uroczystości poświęcenia Domu Polskiego. Czytelnikom polecono „Kalendarz Śmigusa na rok 1906” i dołączono 2. arkusz powieści B. Bolesławity pt. „Emisariusz”.

12.03. – Czerniowce, nowa sala Domu Polskiego: Drugi dzień uroczystości poświęcenia i otwarcia Domu Polskiego: godz. 10:00 – przejście uczestników uroczystości z Domu Polskiego do rzymskokatolickiego kościoła parafialnego Podwyższenia Krzyża Świętego (w czasie nabożeństwa śpiewał chór mieszany pod kierownictwem prof. Antoniego Kollera, na organach grał Aleksander Żukowski), godz. 10:30 – Msza św., godz. 12:00 – uroczyste poświęcenie Domu Polskiego, powitanie gości przez prezesa TBPiCP, przemówienia delegatów, godz. 16:00 – poufne zebranie delegatów całej Bukowiny pod przewodnictwem prezesa Koła Polskiego Feliksa Passakasa w lokalu Czytelni Polskiej, godz. 20:00 – przedstawienia: I akt opery „Halka” Stanisława Moniuszki, komedia Przybylskiego „Bzy kwitną” – przy współudziale orkiestry 41. pułku piechoty. Zgromadzeni na uroczystości Bukowińczycy jednomyślnie uchwalili telegram do prezesa wiedeńskiego Koła Polskiego Wojciecha Dzieduszyckiego wzywający, aby Koło Polskie wzięło w szczególną opiekę seminarium nauczycielskie dla Polaków w Cieszynie i „nie zezwoliło na ukrócenie naszych praw narodowych na ziemi śląskiej”.

12.03. – Czerniowce: Filomena Łopatyńska występowała na tutejszej estradzie w ramach koncertu miejscowego Towarzystwa Śpiewackiego „Bukowiński Bojan”, zyskując uznanie krytyki muzycznej.

12.06. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Jak co roku Św. Mikołaj rozdawał podarki grzecznym dzieciom.

12.06. – Czerniowce: Na posiedzeniu wydziału TBPiCP pod przewodnictwem prezesa dr. Tadeusza Mischkego na wniosek dr. Mitkiewicza uchwalono wysłać telegram gratulacyjny do Henryka Sienkiewicza z powodu przyznania mu nagrody Nobla.

12.07. – Czerniowce: Ukazał się 98. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. „Uroczyste poświęcenie i otwarcie Domu Polskiego w Czerniowcach”. Dr Stanisław Kwiatkowski i Władysław Sołtyński zwrócili się wezwaniem do Rodaków, aby masowo podpisali petycję do czerniowieckiej Rady Miejskiej, aby ulicy, przy której znajduje się Bursa Polska im. A. Mickiewicza nadano imię naszego wieszca.

12.07. – Pistryń (pow. kossowski): Przeżywszy lat 78 zmarł ks. Wojciech Szulc, kapłan i żołnierz powstania 1863 r.

12.08. – Czerniowce: Doroczne walne zgromadzenie członków Towarzystwa Bursy Polskiej im. A. Mickiewicza. Do komisji rewizyjnej powołano: Franciszka Burskiego, dr. Stanisława Kwiatkowskiego i Antoniego Waltenbergera.

12.07.-10. – Czerniowce: W kościele OO. Jezuitów nabożeństwo ku czci trzech błogosławionych (o. Melchior Grodzicki, o. Stefan Pongracz, ks. Marek Stefan Kriż), beatyfikowanych przez Piusa X 15 stycznia 1905 r.

12.03. – Cernăuți: A apărut nr. 97 al anului 23 al „Gazetei Polone” în care, printre altele, s-a publicat articolul „Sărbătoarea noastră” despre festivitatea sfințirii Casei Polone. Cititorilor li s-a recomandat „Calendarul lui Śmigus pentru anul 1906” și s-a anexat capitolul 2 din romanul „Emisarul” de B. Bolesławita.

12.03. – Cernăuți, sala nouă din Dom Polski: A doua zi a festivității de sfințire și deschidere a Casei Polone: ora 10:00 – trecerea participanților la festivitate de la Casa Polonă la biserica parohială romano-catolică „Înălțarea Sfintei Cruci” (în timpul celebrării a cântat corul mixt sub conducerea prof. Antoni Koller, la orgă a interpretat Aleksander Żukowski), ora 10:30 – Sf. Liturghie, ora 12:00 – festivitatea de sfințire a Casei Polone, salutarea oaspeților de către președintele APAF și L, discursurile delegaților, ora 16:00 – adunarea secretă a delegaților din toată Bucovina sub conducerea președintelui Cercului Polonez Feliks Passakas în localul Societății Polone de Lectură, ora 20:00 – spectacole: actul I din opera „Halka” de Stanisław Moniuszko, comedia „Înflorește liliacul” de Przybylski – cu coparticiparea orchestrei regimentului 41 de infanterie. Bucovinenii adunați de festivitate au hotărât în unanimitate să trimită o telegramă președintelui Cercului Polonez din Viena Wojciech Dzieduszycki invocând ca Cercul Polonez să preia sub protecție specială institutul pedagogic pentru polonezii din Cieszyn și „să nu permită limitarea drepturilor noastre naționale pe teritoriul Sileziei”.

12.03. – Cernăuți: Filomena Łopatyńska a evoluat în spectacolul de estradă de aici în cadrul concertului Societății de Muzică „Boianul bucovinean” câștigând recunoașterea criticilor de muzică.

12.06. – Cernăuți, sala Casei Polone: Ca în fiecare an Sf. Nicolae a împărțit cadouri copiilor cuminți.

12.06. – Cernăuți: La ședința comitetului APAF și L sub conducerea președintelui dr. Tadeusz Mischke la propunerea dr. Mitkiewicz s-a hotărât trimiterea unei telegrame de felicitare lui Henryk Sienkiewicz cu prilejul acordării premiului Nobel în domeniul literaturii.

12.07. – Cernăuți: A apărut nr. 98 al anului 23 al „Gazetei Polone” în care s-a publicat, printre altele, articolul „Sfințirea și deschiderea festivă a Casei Polone din Cernăuți”. Dr. Stanisław Kwiatkowski și Władysław Sołtyński s-au adresat compatrioților ca în număr cât mai mare să semneze o petiție către Consiliul Orașenesc din Cernăuți ca strada pe care se află Internatul Polonez „A. Mickiewicz” să poarte numele bardului nostru.

12.07. – Pistryń (districtul Kossów): În vârstă de 78 de ani a decedat pr. Wojciech Szulc, preot și ostaș participant la insurecția din anul 1863.

12.08. – Cernăuți: A avut loc adunarea generală anuală a membrilor Societății Internatului Polonez „A. Mickiewicz”. În comisia de revizie au fost desemnați: Franciszek Burski, dr. Stanisław Kwiatkowski și Antoni Waltenberger.

12.07.-10. – Cernăuți: În biserica Fraților Iezuiți a avut loc celebrarea pentru trei fericiți beatificați de papa Pius al X-lea la 15 ianuarie 1905 (pr. Melchior Grodzicki, pr. Stefan Pongracz, pr. Marek Stefan Kriż).

12.08. – Zastavna, Societatea Polonă de Lectură a SSP: Ca recunoaștere a meritelor consilierului Tribu-

12.08. – Zastawna, Czytelnia Polska TSL: W uznaniu zasług radcy Sądu Krajowego Władysława Prus Mierzwińskiego i jego małżonki Emilii z Prokopowiczów Mierzwińskiej walne zgromadzenie członków Czytelni uchwaliło wyrazić im uznanie, a Władysławowi nadać członkostwo honorowe.

12.09. – Czerniowce, sala muzyczna: Koncert czerniowieckiego Towarzystwa Śpiewackiego z współudziałem Erwiny Mokrańskiej i Leona Wachtla.

12.10. – Czerniowce: Ukazał się 99. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. o opiniach miejscowej prasy niemieckiej o uroczystości poświęcenia Domu Polskiego. W rubryce Wiadomości literackie i artystyczne zrecenzowano dwa świetne przedstawienia amatorskie („Halka” Moniuszki i „Bzy kwitną” Przybylskiego), wystawione w ramach uroczystości poświęcenia i otwarcia czerniowieckiego Domu Polskiego. Do numeru dołączono 3. arkusz powieści B. Bolesławity pt. „Emisariusz”.

12.10. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Walne zgromadzenie członków Koła Polskiego.

12.10. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Przedstawienie „Kościuszko pod Raclawicami” w wykonaniu amatorów Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” dla uczczenia powstania listopadowego. Widowisko reżyserowali: Krzanowski, Mokrański i Tokarski.

12.10. – Zastawna, nowa sala kasynowa: Staraniem radcy Sądu Krajowego Władysława Mierzwińskiego i jego małżonki Emilii odbył się koncert, z którego dochód przeznaczono na odzież zimową dla najuboższych miejscowych uczniów niezależnie od wyznania i narodowości. 12-punktowy program wypełnili śpiewem, grą na instrumentach i deklamacjami: kapela pod kierownictwem asystenta pocztowego Dušana Skočića, dyrektor urzędów pomocniczych Herzan, pani Herzan, panna Regina Herzan, urzędnik Magistratu Krainer, słuchacz praw Lorber, urzędnik dyrekcji skarbowej Mayer, Emilia Mierzwińska, panna Rudolfiną Prokopowiczówną, urzędnik pocztowy Zygmunt Scholz, Helena Skočić, prof. szkoły przemysłowej Sziposz, urzędnik pocztowy Tomasz Terlecki. Dochód z koncertu wyniósł 201 kor.

12.12. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Obradowała sekcja dobroczynności TBPiCP w obecności ks. Dubiela, radcy Franciszka Malikiewicza (sekretarz) i 12 pań. Kwotą 112 kor. obdzielono 28 staruszek i rodzin ubogich.

12.12. – Czerniowce: Bawił tutaj dyrektor Lwowskiego Teatru Ludowego Pilarski celem przygotowania mających nastąpić przedstawień w Domu Polskim.

12.12.-31. – Czerniowce: Z powodu zamykania rocznych ksiąg obrachunkowych nie przyjmowano wpłat i nie dokonywano wypłat w Bukowińskim Polskim Towarzystwie Zaliczkowym i Oszczędności.

12.<13. – Czerniowce: Prezes klubu sejmowego posłów ormiańsko-polskich Krzysztof Abrahamowicz wyjechał do Krakowa celem uczestniczenia w obradach rady nadzorczej Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń.

12.<14. – Czerniowce: Dr Kajetan Stefanowicz został obrany członkiem giełdy zbożowej w Czerniowcach

nalului Ţării Władysław Prus Mierzwiński i sołtisa sale Emilia Mierzwińska născută Prokopowicz adunarea generală a membrilor Societății a hotărât să-și exprime recunoștința, iar lui Władysław să-i acorde titlul de membru de onoare.

12.09. – Cernăuți, sala de muzică: A avut loc concertul Societății de Muzică din Cernăuți cu participarea Erwinei Mokrańska și Leon Wachtl.

12.10. – Cernăuți: A apărut nr. 99 al anului 23 al „Gazetei Polone”, iar în el, printre altele, articolul cu opiniile presei locale germane despre festivitatea sfințirii Casei Polone. În rubrica Știri literare și artistice au fost recenzate două spectacole splendide de amatori („Halka” de Moniuszko și „Înflorește liliacul” de Przybylski) prezentate în cadrul festivității de sfințire și deschidere a Casei Polone din Cernăuți. La acest număr a fost anexat capitoul 3 al romanului „Emisarul” de B. Bolesławita.

12.10. – Cernăuți, sala Casei Polone: A avut loc adunarea generală a membrilor Cercului Polonez.

12. 10. – Cernăuți, sala Casei Polone: A avut loc spectacolul „Kościuszko la Raclawice” în interpretarea amatorilor Societății de Gimnastică „Sokół” pentru cinstirea insurecției din noiembrie. Spectacolul a fost regizat de: Krzanowski, Mokrański și Tokarski.

12.10. – Zastawna, noua sală a cazinoului: prin strădania consilierului Tribunalului Ţării Władysław Mierzwiński și a soției sale Emilia a avut loc un concert al cărui venit a fost destinat pentru îmbrăcăminte de iarnă pentru elevii nevoiași din localitate indiferent de religie și naționalitate. Programul a cuprins cântece, interpretare la instrumente și recitări: orchestra condusă de asistentul poștei Dušan Skočića, directorul serviciilor auxiliare Herzan, doamna Herzan, domnișoara Regina Herzan, funcționarul autorității locale Krainer, studentul la drept Lorber, funcționarul direcției fiscale Mayer, Emilia Mierzwińska, domnișoara Rudolfină Prokopowiczówna, funcționarul poștei Zygmunt Scholz, Helena Skočića, prof. școlii industriale Sziposz, funcționarul poștei Zygmunt Tomasz Terlecki. Venitul din concert a fost de 201 coroane.

12.12. – Cernăuți, sala Casei Polone: A dezbătut secția de caritate a APAF și L în prezența pr. Dubiel, consilierului Franciszek Malikiewicz (secretar) și 12 doamne. Suma de 112 coroane a fost împărțită la 28 de bătrâni și familii nevoiașe.

12.12. – Cernăuți: A poposit aici directorul Teatrului Popular din Liov, Pilarski, cu scopul de a pregăti spectacolele care vor urma la Casa Polonă.

12.12.-31. – Cernăuți: Din cauza închiderii conturilor anuale nu au fost acceptate depunerile de bani și nici restituiri la Societatea Polonă Bucovineană de Credita-re și Economii.

12.<13. – Cernăuți: Președintele clubului parlamentar al deputaților armeano-polonezi Krzysztof Abrahamowicz a plecat la Cracovia cu scopul de a participa la debaterile consiliului de supraveghere al Societății de Asigurări Mutuale din Cracovia.

12.<14. – Cernăuți: Dr. Kajetan Stefanowicz a fost ales membru al bursei de cereale din Cernăuți și cenzor la banca Austro-Ungară.

oraz cenzorem Banku Austro-Węgierskiego.

12.<14. – Czerniowce, Krajowa Komenda Żandarmerii nr 13: Sierżant Jan Kościuszko został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi za uratowanie tonącego, z narażeniem własnego życia.

12.<14. – Kraków: Rada nadzorcza Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń uchwaliła wypłacić zasiłki polskim zakładom w Czerniowcach: Bursa Polska im. A. Mickiewicza – 100 kor., Komitet Budowy Kościoła w Kocmaniu – 50 kor., Ochronka Katolicka SS. Felicjanek – 100 kor.

12.14. – Czerniowce, lokal „Ogniska” w Domu Polskim: Pierwsze posiedzenie komitetu powołanego przez Towarzystwo Akademików Polskich „Ognisko” dla urządzenia obchodu mickiewiczowskiego w pierwszej połowie stycznia 1906 r. Przewidywano wystawić II akt „Konfederatów barskich” w reżyserii dr. J. Rosenberga.

12.14. – Czerniowce: Dr Józef Rosenberg napisał kolejny przegląd dwumiesięczny przedstawień miejscowego Teatru Miejskiego, który pt. „Teatr Miejski (Dwumiesięczny przegląd teatralny – luźnych uwag kilka)”, opublikowany został w dwu kolejnych numerach.

12.15. – Czerniowce, Kasyno Polskie: Nadzwyczajne walne zgromadzenie członków Towarzystwa Bursy Polskiej im. A. Mickiewicza.

12.15. – Decyzją Rady Szkolnej Krajowej miejscowa dwuklasowa szkoła w Berhomecie n/Prutem została zamieniona na trzyklasową; zorganizowano klasy równorzędne w Bojańczuku, Chlewiskach i Starych Broszkowcach, trzyklasowa szkoła w Borowcach została przekształcona w czteroklasową, Szkoła Ludowa w Czerniowcach z polskim językiem wykładowym zorganizowała klasy równorzędne, w Mikułowej Polanie zorganizowano klasy równorzędne w szkole ludowej z polskim językiem wykładowym.

12.15. – Zastawna: Kierownik miejscowej szkoły ludowej Andrzej Zahajewicz podziękował radcy Sądu Krajowego Władysławowi Mierzwińskiemu za urządzenie koncertu, z którego dochód 201 kor. przeznaczono na zakup zimowej odzieży dla najbiedniejszych uczniów bez względu na wyznanie i narodowość.

12.16. – Czerniowce, Izba Handlowa i Przemysłowa: Odbyły się wybory uzupełniające do Izby, w wyniku których dwaj Polacy, Karol Borysławski i Kajetan Romanowicz weszli do sekcji handlowej. Dzięki zabiegom dr. Kajetana Stefanowicza przy wyborach uwzględniono wszystkie stronnictwa narodowe i polityczne, a na 12 wybranych przypadło dwóch Polaków, o jednego więcej niż poprzednio.

12.<17. – Jużyniec (pow. kocmański): Zlikwidowano składnicę pocztową w Szyszkwowcach, a w jej miejsce utworzono urząd pocztowy ze zwykłym zakresem czynności w Jużyńcu.

12.17. – Czerniowce: Ukazał się 101. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim opublikowano m.in. „Listy i telegramy nadesłane z okazji uroczystego poświęcenia i otwarcia Domu Polskiego w Czerniowcach”. Do numeru dołączono 4. arkusz powieści B. Bolesławity pt. „Emisariusz”.

12.<14. – Cernăuți, Comandamentul Național nr. 13 al Jandarmeriei: Sergentul Jan Kościuszko a fost decorat cu Ordinul Crucea de Argint pentru Merite pentru salvarea unei persoane de la înec cu riscul propriei sale vieți.

12.<14. – Cracovia: Consiliul de supraveghere al Societății de Asigurări Mutuale a hotărât să plătească ajutoare bănești unităților din Cernăuți: Internatului Polonez „A. Mickiewicz” – 100 de coroane, Comitetului de Construcție al Bisericii din Cozmeni – 50 de coroane, Centrului Catolic de Ocrotire a Surorilor Feliciene – 100 de coroane.

12.14. – Cernăuți, localul Societății „Ognisko” din Casa Polonă: A avut loc prima ședință a comitetului ales de către Societatea Studenților Polonezi „Ognisko” pentru organizarea aniversării lui Mickiewicz în prima jumătate a lunii ianuarie 1906. Se prevedea prezentarea celui de-al II-lea act din piesa „Confederația de la Bar” în regia dr. J. Rosenberg.

12.14. – Cernăuți: Dr. Józef Rosenberg a scris următoarea revistă bilunară a presei cu spectacolele Teatrului Orășenesc din localitate care a fost publicată în următoarele două numere cu titlul „Teatrul orășenesc (revistă bilunară de teatru – câteva observații libere)”.

12.15. – Cernăuți, Cazinoul Polonez: A avut loc adunarea generală extraordinară a membrilor Societății Internatului Polonez „A. Mickiewicz”.

12.15. – Prin decizia Consiliului Școlar al Țării, școala locală cu două clase din Berhomet pe Prut a fost transformată în școală cu trei clase; au fost organizate clase echivalente în Bojanczuk, Chlewisk și Broscăuții Vechi, școala cu trei clase din Borowce a fost transformată în școală cu patru clase, Școala Populară din Cernăuți cu limba de predare polonă a organizat clase echivalente, în Poiana Micului au fost organizate clase echivalente în școala populară cu limba de predare polonă.

12.15. – Zastavna: Directorul școlii populare din localitate Andrzej Zahajewicz a mulțumit consilierul Tribunalului Țării Władysław Mierzwiński pentru organizarea concertului din al cărui venit de 201 coroane a fost destinat pentru cumpărarea de îmbrăcăminte de iarnă pentru cei mai săraci elevi indiferent de religie și naționalitate.

12.16. – Cernăuți, Camera de Comerț și Industrie: Au avut loc alegerile suplimentare pentru Cameră, în urma cărora doi polonezi, Karol Borysławski și Kajetan Romanowicz au intrat în secția comercială. Datorită intervențiilor dr. Kajetana Stefanowicz în timpul alegerilor au fost luate în considerare toate grupările naționale și partide politice, iar din 12 aleși doi au fost polonezi cu unul mai mult decât anterior.

12.<17. – Iurcăuți (districtul Cozmeni): A fost lichidat punctul de lucru poștal din Șișkivți, iar în locul lui a fost înființat oficiul poștal la Iurcăuți cu program normal de lucru.

12.17. – Cernăuți: A apărut nr. 101 al anului 23 al „Gazetei Polone” în care, printre altele, au fost publicate „Scrisorile și telegramele trimise cu ocazia sfințirii festive și deschiderii Casei Polone din Cernăuți”. La acest număr a fost anexat capitolul 4 din romanul „Emisarul” de B. Bolesławita.

12.17. – Cernăuți, sala Casei Polone: Conform deciziei

12.17. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: W myśl postanowienia wydziału „Sokoła” doszło do spotkania amatorów i wykonawców przedstawienia „Kościuszek pod Racławicami” i powołania sokolego Kółka Amatorskiego. Postanowiono powtórzyć przedstawienie 1 stycznia 1906 r., wybrano komisję zabawową do ułożenia programu zabaw w nadchodzącym karnawale. Komisja postanowiła uczcić rocznicę powstania styczniowego i założenia miejscowego „Sokoła” przedstawieniem sztuki Maskofa pt. „Tamten”. Natomiast wydział „Sokoła” ustanowił dwa dni w tygodniu – poniedziałek i czwartek – na ćwiczenia gimnastyczne (w godz. 20:00-21:00) i zebrania towarzyskie w kręgielni. Specjalna komisja przygotowała plan gier i zabaw towarzyskich.

12.17. – Czerniowce, Kasyno Polskie: Pierwsze w sezonie towarzyskie spotkanie rodaków.

12.17. – Kaczyka: Msza św. w podziemnej kaplicy i zwiedzanie kopalni soli w ramach obchodu 50. rocznicy śmierci Adama Mickiewicza. W lokalu szkoły ludowej miejscowa Czytelnia Katolicka urządziła wieczór mickiewiczowski, który zagał prezes ks. Kasper Słomiński. Popularny odczyt o miłości wieszca do ludu wygłosił Ignacy Żukowski. „Powrót taty” pięknie deklamowała małeńka kaczykanka, a „Panią Twardowską” – mały Staś Cehak, „Lirnika” i monologi – Janiszewski. Na fortepianie wyśmienicie grali Aleksander i Ignacy Żukowscy, na skrzypcach – Musil. Sala była wypełniona ponad miarę, m.in. przez 20 osób z Solki.

12.17. – Zastawna, kasyno urzędnicze: Bankiet pożegnalny naczelnika miejscowego sądu radcy Władysława Mierzwińskiego, „jednego z najzdolniejszych i najtęższych naczelników sądu, nie tylko znakomitego prawnika, sprawiedliwego sędziego i dobrego przełożonego, nie tylko długoletniego prezesa Kasyna, nadkomendanta ochotniczej straży pożarnej itp., ale, co najważniejsze, gorącego prawdziwego patriotę, który założył, kierował i doprowadził do rozkwitu tutejszą Czytelnię Polską, chroniącą licznych Polaków od wynarodowienia i podnoszącą ich moralnie, towarzysko i materialnie... przez urządzanie wieczorków, pikników, festynów, przedstawień i koncertów, zawsze na cele dobroczynne i zawsze z nadzwyczajnym powodzeniem”.

12.18. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Zawiązanie Kółka Amatorskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”.

12.19. – Czerniowce, wielka sala Bursy Polskiej im. A. Mickiewicza: Urządzony przez wychowanków Bursy obchód ku czci patrona. Dwuczęściowy program stanowiły: cz. I – odczyt Janiszewskiego (uczeń IV klasy seminarium nauczycielskiego) o życiu i pismach A. Mickiewicza, deklamacja „Improwizacji” Konrada przez ucznia seminarium nauczycielskiego Stępkowskiego, „Na Sybir” – śpiew solowy Ottona Mieczysława Żukowskiego, deklamacja „Powrotu taty”, wieniec pieśni polskich w wykonaniu chóru wychowanków Bursy pod kierunkiem Kazimierza Grabowskiego; cz. II – deklamacja zbiorowa IV części „Dziadów” (w roli Gustawa Janiszewski).

12.21. – Czerniowce: Ukazał się 102. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej”. Wydawca jak zwykle pod ko-

mitetului Societății „Sokół” a avut loc întâlnirea amatorilor și interpreților spectacolului „Kościuszek la Racławice” și înființarea Cercului de Amatori al șoimilor. S-a hotărât repetarea spectacolului pe 1 ianuarie 1906, a fost aleasă o comisie de divertisment pentru întocmirea programului de jocuri în viitorul carnaval. Comisia a stabilit celebrarea aniversării insurecției din ianuarie și înființarea Societății „Sokół” din localitate cu prezentarea piesei „Tamten” de Maskof. În schimb conducerea Societății „Sokół” a stabilit două zile din săptămână – luni și joi – pentru exerciții de gimnastică (între orele 20:00-21:00) și adunări de societate în sala de popice. O comisie specială a pregătit planul jocurilor și petrecerilor de societate.

12.17. – Cernăuți, Cazinoul Polonez: A avut loc prima întâlnire de societate a compatrioților din acest sezon.

12.17. – Cacica: Sf. Liturghie în capela subterană și vizitarea salinei în cadrul comemorării a 50 de ani de la moartea lui Adam Mickiewicz. În localul școlii populare din localitate, Societatea Catolică de Lectură a organizat seara lui Mickiewicz deschisă de președintele pr. Kasper Słomiński. O prelegere populară despre iubirea bardului față de popor a rostit Ignacy Żukowski. Poezia „Întorcerea tatălui” a fost frumos recitată de o fetiță din Cacica, iar poezia „Doamna Twardowska” – de micul Staś Cehak, iar Janiszewski a interpretat „Lirnik” și monologurile. Aleksander și Ignacy Żukowski au cântat minunat la pian, iar Musil la vioară. Sala a fost arhiplină, printre alții, de 20 de persoane din Solca.

12.17. – Zastavna, cazinoul oficial: A avut loc banchetul de rămas bun al consilierului Władysław Mierzwiński, șeful tribunalului din localitate „unul din cei mai capabili și mai puternici șefi ai tribunalului, nu numai un avocat remarcabil, judecător drept și șef bun, nu numai președinte de mulți ani al Cazinoului, comandant-șef al pompierilor voluntari, etc., dar ce este mai important, un patriot adevărat și înflăcărat, care a întemeiat, a condus și a dus la înflorire Societatea Polonă de Lectură de aici, protejând numeroși polonezi de deznaționalizare, ridicându-le moral, social și material... organizând serate, picnicuri, festine, spectacole și concerte, întotdeauna pentru scopuri caritabile și întotdeauna cu succes extraordinar”.

12.18. – Cernăuți, sala Casei Polone: A fost înființat Cercul de Amatori al Societății de Gimnastică „Sokół”.

12.19. – Cernăuți, sala mare a Internatului Polonez „A. Mickiewicz”: A fost organizată o celebrare în cinstea patronului de către elevii internatului. Programul a fost constituit din două părți: partea I – prelegerea rostită de Janiszewski (student în anul IV al institutului pedagogic) despre viața și scrierile lui A. Mickiewicz, poezia „Improvizația” de Konrad recitată de studentul institutului pedagogic Stępkowski, „În Siberia” – solo cântat de Otton Mieczysław Żukowski, poezia „Întorcerea tatălui”, cunună de cântece poloneze în interpretarea corului elevilor internatului sub conducerea lui Kazimierz Grabowski; partea a II-a – declamația colectivă a celei de-a IV-a părți din „Dziady” (în rolul lui Gustav Janiszewski).

12.21. – Cernăuți: A apărut nr. 102 al anului 23 al „Gazetei Polone”. Ca întotdeauna la sfârșitul anului edito-

nec roku wezwał rodaków do poparcia wydawnictwa przez prenumeratę i zdobywanie nowych abonentów, a redakcja włączyła się w akcję nawoływania do składania ofiar na cele dobroczynne, np. na Bursę Polską im. A. Mickiewicza, zamiast wysyłania noworocznych pocztówek z życzeniami. Ze swej strony redakcja zobowiązała się podawać do wiadomości nazwiska każdego ofiarodawcy postępującego w tym duchu.

12.22. – Czerniowce: Zarządzeniem ministerstwa rozpoczęły się ferie szkolne, które zazwyczaj zaczynały się 24 grudnia.

12.22. – Czerniowce: W obecności prezydentowej kraju Gabrieli z bar. Wolfów Bleylebenowej i członków wydziału Katolickiego Towarzystwa Dobroczynności (m.in. wiceprezes Karol Witkowski, przewodnicząca sekcji pań tegoż Towarzystwa Witkowska) wychowankowie Ochronki Katolickiej SS. Felicjanek śpiewali, deklamowali także po polsku w sali ozdobionej z szopką, a potem w pomieszczeniu z rzęsiście oświetloną choinką otrzymywali gwiazdkowe podarki.

12.22. – Czerniowce: Przeżywszy lat 58, a po 25 latach pracy w charakterze zakrystiana miejscowego rzymskokatolickiego kościoła parafialnego zmarł Wojciech Nowicki, a przeżywszy lat 51 zmarł urzędnik kolei państwowych Seweryn Miłkowski. W niedzielę 24 grudnia odbyły się pogrzeby Wojciecha Nowickiego i Seweryna Miłkowskiego.

12.26. – Sadogóra, Czytelnia Polska TSL: Młodzież szkolna pod kierunkiem miejscowego organisty Jana Witwickiego wystawiła Jasełka i żywe obrazy ze śpiewem kołęd.

12.27. – Czerniowce: Próba amatorów czerniowieckiego „Sokoła” przed powtórzeniem inscenizacji „Kościuszki pod Racławicami” Władysława Ludwika Anczyca. Kolejna próba odbyła się w sobotę 30 grudnia.

12.30. – Wiedeń, ministerstwo skarbu: Delegacja nauczycieli bukowińskich przybyła do kierownika sekcji ministerstwa skarbu i ministra oświaty w sprawie podwyżki płac. Nie uzyskała nic konkretnego oprócz groźby, że w przypadku strajku „władze szkolne będą musiały postąpić z całą surowością”.

12.31. – Czerniowce: Z powodu trzydniowego zawieszenia prac drukarskich z okazji świąt 104. numer 23. rocznika „Gazety Polskiej” zamiast w czwartek ukazał się dopiero w niedzielę. W numerze m.in. zapowiedziano występy Lwowskiego Teatru Ludowego na scenie czerniowieckiego Domu Polskiego w styczniu 1906 r. Do numeru dołączono 5. arkusz powieści B. Bolesławity „Emisariusz”.

12.31. – Czerniowce, sala Domu Polskiego: Odbył się opłatek dla ponad 200 osób urządzony przez Towarzystwo Rękodzielników Polskich „Gwiazda”. Główne przemówienie wygłosił wiceprezes TBPICP oraz członek honorowy „Gwiazdy” Władysław Sołtyński. Oprócz niego przemawiali przedstawiciele różnych stowarzyszeń, m.in.: Michał Gorecki, Kozikowski, dr Tadeusz Mischke, dr Mitkiewicz, Schwarz, ks. Sobieniowski, Stanisław Sołtyński, Waltenberger, Henryk Stanisław Zucker. Sekretarz „Gwiazdy” Umański odczytał nadesłane listy towarzystw galicyjskich z Brodów, Jarosławia, Krakowa, Lwowa, Przemyśla, Rze-

rul a făcut apel la compatrioți pentru a sprijini editura prin abonamente și dobândirea de noi abonați, iar redacția s-a implicat în acțiunea de chemare pentru donații în scopuri caritabile, de ex. pentru Internatul Polonez „A.Mickiewicz”, în loc să trimită felicitări de Anul Nou. La rândul său, redacția s-a angajat să publice numele fiecărui donator.

12.22. – Cernăuți: Din dispoziția ministrului au început vacanțele școlare care de obicei începeau pe 24 decembrie.

12.22. – Cernăuți: În prezența soției președintelui țării Gabriela Bleyleben din neamul baronului Wolf și a membrilor Comitetului Catolic al Societății de Caritate (printre alții, vicepreședintele Karol Witkowski, conducătoarea secției doamnelor Witkowska), copiii Centrului Catolic de Ocrotire a Surorilor Feliciene au cântat și recitat și în limba polonă în sala frumos împodobită cu iese și brad abundent luminat și au primit cadouri de Crăciun.

12.22. – Cernăuți: În vârstă de 58 de ani și după 25 de ani de muncă în sacristia bisericii parohiale romano-catolice din localitate a decedat Wojciech Nowicki, iar în vârstă de 51 de ani a decedat Seweryn Miłkowski – funcționar al căilor ferate de stat. Duminică, 24 decembrie au avut loc înmormântările lui Wojciech Nowicki și Seweryn Miłkowski.

12.26. – Sadagura, Societatea Polonă de Lectură a SȘP: Tineretul școlar sub conducerea organistului Jan Witwicki a prezentat serbarea de Crăciun „Jasełka” și tablouri vivante cu interpretarea colindelor.

12.27. – Cernăuți: A avut loc repetiția amatorilor de la Societatea „Sokół” din Cernăuți înainte de punerea în scenă a piesei „Kościuszko la Racławice” de Władysław Ludwik Anczyc. Următoarea repetiție a avut loc sâmbătă, 30 decembrie.

12.30. – Viena, ministerul de finanțe: Delegația cadrelor didactice din Bucovina a sosit la directorul secției de finanțe din minister și la ministrul educației în problema creșterii salariilor. Nu a obținut nimic concret în afară de amenințări că în cazul unei greve „autoritățile școlare vor fi obligate să ia măsuri drastice”.

12.31. – Cernăuți: Din cauza întreruperii de trei zile a lucrărilor de tipărire cu ocazia sărbătorilor, nr. 104 al anului 23 al „Gazetei Polone”, în loc de joi, a apărut abia duminică. În acest număr, printre altele, au fost anunțate spectacolele Teatrului Popular din Liov pe scena Casei Polone din Cernăuți în ianuarie 1906. La acest număr a fost anexat capitolul 5 din romanul „Emisarul” de B. Bolesławita.

12.31. – Cernăuți, sala Casei Polone: A avut loc întâlnirea de „opłatek” pentru peste 200 de persoane organizată de Societatea Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda”. Discursul principal a fost rostit de vicepreședintele APAF și L, precum și membru de onoare al Societății „Gwiazda” Władysław Sołtyński. Au mai vorbit reprezentanții diferitelor asociații, printre alții: Michał Gorecki, Kozikowski, dr. Tadeusz Mischke, dr. Mitkiewicz, Schwarz, pr. Sobieniowski, Stanisław Sołtyński, Waltenberger, Henryk Stanisław Zucker. Secretarul Societății „Gwiazda” Umański a citit scrisorile trimise de societățile din Galiția – din Brody, Jarosław, Cracovia,

szowa, Sambora, Stanisławowa, Tarnowa, Zakopanego i od Kobierzyckiego. Uczestnicy opłatka wysłali telegramy z życzeniami do Kobierzyckiego i Klemensa Kołakowskiego.

12.31. – Czerniowce: Po długiej chorobie przeżywszy lat 68 zmarł Hieronim Krześniowski, teść Kazimierza Niewiadomskiego (członek wydziału TBPiCP oraz urzędnik krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń).

??.??. – **Lwów:** Ukazał się pierwszy okazowy numer ilustrowanego literacko-artystycznego tygodnika „Nasz Kraj”, podobnego do dawniejszego „Tygodnia” pod redakcją Rodocia-Biernackiego. W tymże numerze jest artykuł Józefa Chołodeckiego, zwięźle ukazujący dzieje polskiego ruchu umysłowego na Bukowinie oraz ponadto znajdują się m.in. wykonane przez Tadeusza Bahrynowicza zdjęcia nestora Polonii bukowińskiej Aleksandra Morgenbessera tudzież założyciela, wydawcy i redaktora „Gazety Polskiej” Klemensa Kołakowskiego.

dr Jan Bujak – Kraków

Liov, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Stanisławów, Tarnów, Zakopane și de la Kobierzycki. Participanții la „opłatek” au trimis telegrame cu urări lui Kobierzycki și Klemens Kołakowski.

12.31. – Cernăuți: După o lungă boală, în vârstă de 68 de ani a decedat Hieronim Krześniowski, socrul lui Kazimierz Niewiadomski (membru în comitetul APAF și L, precum și funcționar al Societății de Asigurări Mutuale din Cracovia).

??.??. – **Liov:** A apărut primul număr de probă al săptămânalului literar și artistic ilustrat „Nasz Kraj” asemănător cu precedentul „Tydzień” redactat de Rodocia-Biernacki. În acest număr există articolul lui Józef Chołodecki, care prezintă concis istoria mișcării intelectuale poloneze din Bucovina, în plus se găsesc fotografiile lui Aleksander Morgenbesser, nestor al diasporei poloneze bucovinene, realizate de Tadeusz Bahrynowicz, precum și de fondatorul, editorul și redactorul „Gazetei Polone” Klemens Kołakowski.

Trad. Maria Mețec

KALENDARIUM ROCZNIC 2018

CALENDARUL ANIVERSĂRILOR 2018

GRUDZIEN

- 2 XII** – 110. rocznica urodzin **Heleny Bechleowej** (1908-1995), autorki utworów dla dzieci;
- 4 XII** – 190. rocznica urodzin **Adama Sapiechy** (1828-1903), księcia, polityka, działacza społecznego i gospodarczego;
- 5 XII** – 30. rocznica śmierci **Teodora Parnickiego** (1908-1988), powieściopisarza;
- 6 XII** – 65. rocznica śmierci **Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego** (1905-1953), poety;
- 9 XII** – 10. rocznica śmierci **Władysława Ślesickiego** (1927-2008), reżysera filmowego;
- 10 XII** – 70. rocznica przyjęcia **Deklaracji Praw Człowieka ONZ** (1948);
- 11 XII** – 100. rocznica urodzin **Zygmunta Kałużyńskiego** (1918-2004), krytyka filmowego, publicysty, dziennikarza;
- 12 XII** – 95. rocznica urodzin **Władysława Ludwika Anczyca** (1883-1923), pisarza, tłumacza, wydawcy;
- 14 XII** – 70. rocznica urodzin **Janusza Kijowskiego** (1948), reżysera filmowego;
- 15 XII** – 100. rocznica śmierci **Marii Jarochońskiej** (1918-1975), pisarki i publicystki;
- 16 XII** – 80. rocznica urodzin **Zbigniewa Religi** (1938-2009), kardiochirurga (dokonał pierwszej w Polsce transplantacji serca);
- 18 XII** – 50. rocznica śmierci **Stanisława Pigoń** (1885-1968), historyka literatury;
- 19 XII** – 130. rocznica urodzin **Stanisława Roztworowskiego** (1888-1944), generała, publicysty, filozofa;

DECEMBRIE

- 2 XII** – 110 ani de la nașterea **Helenei Bechlerowa** (1908-1995), autoare de creații pentru copii;
- 4 XII** – 190 de ani de la nașterea lui **Adam Sapiecha** (1828-1903), duce, politician, militant social și economic;
- 5 XII** – 30 de ani de la moartea lui **Teodor Parnicki** (1908-1988), romancier;
- 6 XII** – 65 de ani de la moartea lui **Konstanty Ildefons Gałczyński** (1905-1953), poet;
- 9 XII** – 10 ani de la moartea lui **Władysław Ślesicki** (1927-2008), regizor de film;
- 10 XII** – 70 de ani de la primirea **Declarației Drepturilor Omului ONU** (1948);
- 11 XII** – 100 de ani de la nașterea lui **Zygmunt Kałużyński** (1918-2004), critic de film, publicist, jurnalist;
- 12 XII** – 95 de ani de la nașterea lui **Władysław Ludwik Anczyca** (1883-1923), scriitor, traducător, editor;
- 14 XII** – 70 de ani de la nașterea lui **Janusz Kijowski** (1948), regizor de film;
- 15 XII** – 100 de ani de la moartea **Marii Jarochowska** (1918-1975), scriitoare și publicistă;
- 16 XII** – 80 de ani de la nașterea lui **Zbigniew Religa** (1938-2009), cardiochirurg (a realizat primul transplant de inimă în Polonia);
- 18 XII** – 50 de ani de la moartea lui **Stanisław Pigoń** (1885-1968), istoric al literaturii;
- 19 XII** – 130 de ani de la nașterea lui **Stanisław Roztworowski** (1888-1944), general, publicist, filosof;

20 XII – 55. rocznica śmierci **Gustawa Morcinka** (1891-1963), pisarza;
21 XII – 30. rocznica śmierci **Bohdana Czeszki** (1923-1988), pisarza, felietonisty;
24 XII – 220. rocznica urodzin **Adama Mickiewicza** (1798-1855), wybitnego poety romantycznego, wiesz-
 cza narodowego;
25 XII – 30. rocznica śmierci **Jana Białostockiego** (1921-1988), historyka i krytyka sztuki;
26 XII – 95. rocznica śmierci **Włodzimierza Tetmajera** (1861-1923), malarza, poety, prozaika;
27 XII – 65. rocznica śmierci **Juliana Tuwima** (1894-1953), poety, tłumacza, współtwórcy „Skamandra”;
28 XII – 40. rocznica śmierci **Władysława Nehrebeckiego** (1923-1978), reżysera i scenarzysty;
29 XII – 5. rocznica śmierci **Wojciecha Kilara** (1932-2013), pianisty i kompozytora;
30 XII – 130. rocznica urodzin **Eugeniusza Kwiatkowskiego** (1888-1974), działacza politycznego i gospodarzowego;
31 XII – 130. rocznica urodzin **Andrzeja Pronaszki** (1888-1961), scenografa i malarza.

20 XII – 55 de ani de la moartea lui **Gustaw Morcinek** (1891-1963), scriitor;
21 XII – 30 de ani de la moartea lui **Bohdan Czeszko** (1923-1988), scriitor, foiletonist;
24 XII – 220 de ani de la nașterea lui **Adam Mickiewicz** (1798-1855), mare poet romantic, bard național;
25 XII – 30 de ani de la moartea lui **Jan Białostocki** (1921-1988), istoric și critic de artă;
26 XII – 95 de ani de la moartea lui **Włodzimierz Tetmajer** (1861-1923), pictor, poet, prozator;
27 XII – 65 de ani de la moartea lui **Julian Tuwim** (1894-1953), poet, traducător, unul din creatorii grupului poetic „Skamander”;
28 XII – 40 de ani de la moartea lui **Władysław Nehrebecki** (1923-1978), regizor și scenarist;
29 XII – 5 ani de la moartea lui **Wojciech Kilar** (1932-2013), pianist și compozitor;
30 XII – 130 de ani de la nașterea lui **Eugeniusz Kwiatkowski** (1888-1974), militant politic și economic;
31 XII – 130 de ani de la nașterea lui **Andrzej Pronaszko** (1888-1961), scenograf și pictor.

KALENDARIUM ROCZNIC 2019

CALENDARUL ANIVERSĂRILOR 2019

STYCZEŃ

1 I – 90. rocznica urodzin **Zbigniewa Nienackiego** (1929-1994), prozaika, dziennikarza;
2 I – 80. rocznica śmierci **Romana Dmowskiego** (1864-1939), polityka i publicysty, ideologa polskiego nacjonalizmu, reprezentanta Polski na konferencji paryskiej po I wojnie światowej;
3 I – 80. rocznica urodzin **Joanny Papuzińskiej** (1939), prozaika, poetki, badacza i krytyka literatury dla dzieci;
4 I – 15. rocznica śmierci **Doroty Terakowskiej** (1938-2004), pisarki, dziennikarki, socjologa, autorki książek dla dzieci;
5 I – 70. rocznica urodzin **Andrzeja Mleczko** (1949), rysownika, satyryka;
6 I – 90. rocznica urodzin **Lucjana Kydryńskiego** (1929-2006), dziennikarza i publicysty muzycznego;
8 I – 135. rocznica urodzin **Kornela Makuszyńskiego** (1884-1953), powieściopisarza, poety, felietonisty, krytyka teatralnego;
10 I – 20. rocznica śmierci **Wandy Markowskiej** (1912-1999), prozaika, tłumaczki, autorki baśni i legend różnych kultur;
11 I – 70. rocznica urodzin **Bogdana Borusewicz** (1949), historyka, posła i senatora RP, marszałka Senatu;

IANUARIE

1 I – 90 de ani de la nașterea lui **Zbigniew Nienacki** (1929-1994), prozator, jurnalist;
2 I – 80 de ani de la moartea lui **Roman Dmowski** (1864-1939), politician și publicist, ideolog al naționalismului polonez, reprezentantul Poloniei la conferința de la Paris după I Război Mondial;
3 I – 80 de ani de la nașterea **Joannei Papuzińska** (1939), prozatoare, poetă, cercetătoare și critic al literaturii pentru copii;
4 I – 15 ani de la moartea **Dorotei Terakowska** (1938-2004), scriitoare, jurnalistă, sociolog, autoare de cărți pentru copii;
5 I – 70 de ani de la nașterea lui **Andrzej Mleczko** (1949), desenator, satiric;
6 I – 90 de ani de la nașterea lui **Lucjan Kydryński** (1929-2006), jurnalist și publicist muzical;
8 I – 135 de ani de la nașterea lui **Kornel Makuszyński** (1884-1953), romancier, poet, foiletonist, critic de teatru;
10 I – 20 de ani de la moartea **Wandei Markowska** (1912-1999), prozatoare, traducătoare, autoare de basme și legende ale diferitelor culturi;
11 I – 70 de ani de la nașterea lui **Bogdan Borusewicz** (1949), istoric, deputat și senator al R.P., mareșal al Senatului;

12 I – 100. rocznica urodzin **Jana Józefa Szczepańskiego** (1919-2003), pisarza i scenarzysty;
14 I – 20. rocznica śmierci **Jerzego Grotowskiego** (1933-1999), reżysera i wybitnego teoretyka teatralnego;
15 I – 150. rocznica urodzin **Stanisława Wyspiańskiego** (1869-1907), dramaturga i poety, malarza i grafika;
16 I – 75. rocznica urodzin **Alicji Balich** (1944), pisarki i krytyka literackiego;
18 I – 170. rocznica urodzin **Aleksandra Świętochowskiego** (1849-1938), pisarza, krytyka literackiego i publicysty;
21 I – 100. rocznica urodzin **Stanisławy Fleszarowej-Muskat** (1919-1989), prozaika, poetki i dramatopisarki;
22 I – 70. rocznica śmierci **Wiktorii Kaweckiej** (1875-1929), śpiewaczki operetkowej;
23 I – 130. rocznica śmierci **Ignacego Domeyki** (1802-1889), geologa;
24 I – 85. rocznica urodzin **Stanisława Grochowiaka** (1934-1976), pisarza i poety;
27 I – 20. rocznica śmierci **Jerzego Turowicza** (1912-1999), dziennikarza i publicysty;
29 I – 110. rocznica urodzin **Hanny Zdzitowieckiej** (1909-1973), pisarki, autorki słuchowisk radiowych.

12 I – 100 de ani de la nașterea lui **Jan Józef Szczepański** (1919-2003), scriitor și scenarist;
14 I – 20 de ani de la moartea lui **Jerzy Grotowski** (1933-1999), regizor și renumit teoretician de teatru;
15 I – 150 de ani de la nașterea lui **Stanisław Wyspiański** (1869-1907), dramaturg și poet, pictor și grafician;
16 I – 75 de ani de la nașterea **Alicjei Balich** (1944), scriitoare și critic literar;
18 I – 170 de ani de la nașterea lui **Aleksander Świętochowski** (1849-1938), scriitor, critic literar și publicist;
21 I – 100 de ani de la nașterea **Stanisławeii Fleszarowa-Muskat** (1919-1989), prozatoare, poetă și dramaturgă;
22 I – 70 de ani de la nașterea **Wiktoriei Kaweckiej** (1875-1929), interpretă de operetă;
23 I – 130 de ani de la moartea lui **Ignacy Domeyko** (1802-1889), geolog;
24 I – 85 de ani de la nașterea lui **Stanisław Grochowiak** (1934-1976), scriitor și poet;
27 I – 20 de ani de la moartea lui **Jerzy Turowicz** (1912-1999), jurnalist și publicist;
29 I – 110 ani de la nașterea **Hannei Zdzitowieckiej** (1909-1973), scriitoare, autoare de teatru radiofonic.

Pismo Związku Polaków w Rumunii | Revista Uniunii Polonezilor din România

POLONUS

ISSN 1223-4192

Str. Ion Vodă Viteazul nr 5

720034 Suceava

Tel./fax: +40 230 520355

e-mail: redactia_polonus@yahoo.com

www.dompolski.ro

Kolektyw redakcyjny | Colectivul de redacție

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Barbara Breabăn

Maria Mețec

Alina Valentina Spaine

Ilona Biseada

Iuliana Agneșca Dascălu

Ierzynka Michalina Budaș

DTP

Druk | Tipar

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”
ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Szanowni Państwo,
Święta Bożego Narodzenia to szczególny czas,
przepełniony nadzieją, radością i ciepłem.
Życzę, aby były chwilą odpoczynku od codziennych trosk,
aby były zdrowe, dostatnie oraz spokojne
i zgromadziły naszych najbliższych przy jednym stole.
A Nowy Rok niech przyniesie Państwu
spełnienie marzeń, dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności!

Prezes Związku Polaków w Rumunii
Gerwazy Longher

Stimate Doamne,
Stimați Domni,
Sărbătoarea Nașterii Domnului este o perioadă specială,
plină de speranță, bucurie și căldură.
Vă urez ca aceasta să fie un moment
de detașare față de grijile cotidiene,
să aveți parte de sănătate, belșug și pace
și să Vă reuniți cu cei apropiați în jurul mesei.
Noul An să Vă aducă împlinirea viselor,
multă sănătate și bunăstare!

Președintele Uniunii Polonezilor din România,
Ghervazen Longher

